

Bijlage 1

De Nieuwe Kern - Omgevingsdocumentaire

Voordat de gemeente de concept-structuurvisie presenteerde, heeft Tertium een documentaire opgenomen die laat zien hoe het gebied van De Nieuwe Kern op dit moment gebruikt wordt. Voor de film zijn in totaal 13 mensen geïnterviewd die in of bij het gebied wonen, werken, recreëren of op een andere manier actief zijn. Zij hebben in hun eigen woorden verteld wat ze van het huidige gebied vinden, wat de aantrekkelijke en minder aantrekkelijke kanten zijn, en wat ze vinden van het idee dat daar een nieuwe stadswijk komt.

De volledige documentaire is hier terug te zien: <https://www.samenmakenweouder-amstel.nl/de+nieuwe+kern+2/omgevingsdocumentaire/default.aspx>

Bijlage 2

Informatieplein

Op 12 februari vond een informatiebijeenkomst over De Nieuwe Kern plaats in Zuidpark. Wethouder Marian van der Weele presenteerde de concept-structuurvisie voor de nieuwe wijk. Daarna konden bezoekers zich op het informatieplein in de plannen verdiepen. Medewerkers van de gemeente Ouder-Amstel gaven een toelichting. Per thema konden bezoekers hun zorgen, wensen en ideeën achterlaten bij de 'groene petjes' of op een ansichtkaart.

Wonen

Veel bezoekers van de informatiebijeenkomst vroegen zich af hoe betaalbaar de woningen in De Nieuwe Kern gaan worden. Ze hopen dat rekening wordt gehouden met starters en minder kapitaalcrachtige bewoners. Veel vragen gaan over het type woningen in De Nieuwe Kern. Hoe divers wordt het aanbod? Komen er bijvoorbeeld ook ouderenwoningen?

Opvallend:

- “Mijn grootste zorg is de uitstoot van fijnstof van de auto’s over de omliggende snelwegen A1, A2, A10 en Schiphol met overvliegende vliegtuigen.”
- “Het is belangrijk dat er ruimte komt voor starters. Voor mijn zoon is het bijvoorbeeld onmogelijk om nu een woning te kopen. In Ouderkerk aan de Amstel is alles zo duur. Hij is 23 en woont nog altijd thuis. Dat is lastig. Voor hem zou De Nieuwe Kern een aantrekkelijke optie kunnen zijn.”
- “De Nieuwe Kern is toch voor iedereen? Komt er ook een bejaardentehuis, daar zie ik mezelf wel oud worden.”

Groen & volkstuinten

Het openbaar toegankelijk maken van de volkstuinten kan rekenen op begrip, ook onder volkstuinders. Tegelijkertijd hebben zij zorgen over de veiligheid en de rust. De vrees bestaat voor meer inbraken als er meer mensen op de parken komen. Volkstuinders benadrukken dat de volkstuinten een oase van rust moeten blijven. Een doorgaand fietspad stuit bij veel mensen om die reden op bezwaren, net zoals commerciële activiteiten in de parken.

Opvallend

- “Geef in de parken liever ruimte aan buurtinitiatieven,” luidde één van de tips.
- “Komt er ook een plek waar volwassenen boomhutten kunnen bouwen?”
- “Er moet geen ‘grasfalt’ komen. Groen moet dus echt groen zijn en niet enkel gras.”
- “Betrek de nieuwe bewoners bij het herinrichten van de volkstuinten. Niet voor hen kiezen en dan pas de nieuwe bewoners plaatsen. Eerst bewoners dan veranderingen in de tuinen.”
-

Sport

Over sport werd op de informatiebijeenkomst weinig gesproken door de bezoekers. Wel wilde een bestuurder van de Amsterdamse Spoorweg Sportvereniging graag duidelijkheid over wat er met zijn club gaat gebeuren. “Onze sportvereniging zit precies tussen de twee spoorbogen. In het plan is er ruimte voor ecologische ruimte. Wat betekent dat voor ons?” schreef hij op één van de ansichtkaarten waar bezoekers van de informatiebijeenkomst hun zorgen, wensen en ideeën konden achterlaten.

Opvallend

- “Er moet echt een zwembad komen voor recreatie en zwemles.”
- “Een omgeving die je in beweging laat komen: routes, hindernissen, en uitdagingen in het groen.”
- “Ik maak me zorgen over toekomstige sportvoorzieningen. Ik hoop dat ze van dezelfde kwaliteit zijn als de huidige sportvoorzieningen in het gebied.”

Mobiliteit & bereikbaarheid

Op enkele opmerkingen na (zie hieronder), bleef het op de informatiebijeenkomst stil rond dit thema.

Opvallend

- “Station Duivendrecht: s.v.p. opnemen in de plannen een betere toegankelijkheid vanaf de Rijksstraatweg/Duivendrecht. LIFT!”
- “Lekker brede fietspaden waar je snel en ongestoord op kan fietsen.”
- “Hoe zit het met de doorstroom van het OV als er zoveel mensen in het gebied komen wonen en werken?”

Voorzieningen, kantoren & hotels

De bezoekers van de informatiemarkt pleiten voor verschillende voorzieningen in de wijk zodat een divers aanbod ontstaat. Daarnaast moet er ruimte zijn voor kleinschalig initiatief. Veel bezoekers van de informatiemarkt zijn minder enthousiast over de komst van grote hotels.

Opvallend

- “De Van der Pekstraat in Amsterdam-Noord is een goed voorbeeld, er moet veel ruimte zijn voor kleine ondernemers.”

- “Het is wenselijk dat er veel kleine maatschappelijke voorzieningen zijn. Denk aan een plek waar je kan meezingen voor ouderen.”
- “Hotels en kantoren zijn er al genoeg, kleine bedrijfjes en speciaal onderwijs zijn wel nodig.”

Ansichtkaarten

De volgende suggesties, ideeën en opmerkingen zijn door de bezoekers achtergelaten op de daarvoor bestemde ansichtkaarten:

- Indien mogelijk cardiotoestellen in park: gezond sporten mogelijk? (Hoe hoog is het fijn- en stikstofgehalte?)
- Veiligheid voor de fietsers door de groene gebieden is niet te waarborgen.
- Hoe zit het met de parkeerplaatsen voor de tuinders.
- Een tuinpark is ook een oase van rust voor de mensen die daar maanden wonen en recreëren. Zij willen ook veilig wonen en de huisjes zijn niet te beveiligen (hout, klein, vaak oud). Daarom gaan de parken ook dicht in de winter en dat willen we graag zo houden!
- Ik hoop dat de bewoners ook gebruik kunnen maken van de hotels & voorzieningen (zoals zwembad 😊)
- (Semi)-commerciële activiteiten zoals een pannenkoekenhuis en een kinderboerderij vraag om specifieke expertise. Niet in de volkstuinten positioneren, maar daarbuiten. Geef de tuinders de ruimte om het tuinpark te onderhouden en te zorgen voor interessante activiteiten voor de buurt: educatie, cultuur, sport.
- Geen hotels meer. Dat geeft publiek dat geen binding heeft met de omgeving.
- Een omgeving die je in beweging laat komen: routes, hindernissen, en uitdagingen in het groen.
- Mijn grootste zorg is de uitstoot van alle fijnstof die de auto's over de omliggende snelwegen A1, A2, A10 en Schiphol met overvliegende vliegtuigen. Daarnaast vind ik dat het kleine beetje groen van de ingesloten Amstelscheg behouden moet blijven. Bouwen doen ze maar lekker aan de rechterzijde van de A2.
- Geluidswal voor de woningen kunnen ook doorgetrokken worden langs de volkstuinten.
- Station Duivendrecht: S.V.P. opnemen in de plannen een betere toegankelijkheid vanaf de rijksstraatweg/Duivendrecht. LIFT!
- Geef nieuwe bewoners inspraak op en in de volkstuinten.
- De kinderboerderij en pannenkoekenhuis moet een plek krijgen in groene hart/stadstuint, niet in volkstuintencomplex. Dit heeft nl. Veel consequenties qua bewaking, veiligheid, etc. Geen taak voor volkstuinten.
- Tuinpark Dijkzicht is het meest natuurvriendelijke park van Nederland! Keurmerk nationaal (4 sterren!). Dat betekent veel dieren. Rekening houden met geluid, geen licht 's nachts. Dus geen fietspad doorgaand!
- Wat zijn de consequenties voor ASSV? Onze sportvereniging zit precies tussen de twee spoorbogen. In het plan is er ruimte voor ecologische ruimte. Wat betekent dat voor ons?

- Ik maak mij zorgen om de veiligheid. Fietspaden. Sluiting van de hekken moet echt gebeuren i.v.m. inbraak, brand, koperdieven, enz.
- Ik heb een voorstel om op P2 tijdelijk (5 à 10 jaar) met tiny houses on wheel die zelfvoorzienend zijn te staan. Communityvorm. Ik hoor graag wat u van dit voorstel/idee vindt.
- Muur van kantoren niet gewenst/ sociale onveiligheid 15-jarige dochter/ meer Duivendrecht fysiek bij de woningen Nieuwe Kern betrekken.
- Zorg dat mensen uit de sociale kunnen doorstromen naar het middensegment. Ook zo komen er weer sociale huurwoningen vrij. Als je kunt blijven waar je geboren en getogen bent, kun je ook nog eens eenvoudig mantelzorgen voor je ouders. Lekker goedkoop voor het land. Middensegment ook koop! Anders blijf ik lekker in mijn sociale huurwoning...
- Géén hotels. Mensen zijn de vele toeristen zat. Leefbaarheid is belangrijker dan economische groei.
- Woningen die betaalbaar, maar toch bijzonder zijn in ontwerp. Die zelf kan afmaken vanaf een basisontwerp.
- Lekker brede fietspaden waar je snel en ongestoord op kan fietsen.
- Een plek om boomhutten te bouwen (voor volwassenen) ☺
- Maak tuinpark nieuw vredelust onderdeel van het stadspark!!! (kan makkelijk) totale oppervlakte park/woningen kan gelijk blijven.
- Tuinparken voor leuke buurtinitiatieven, geen doorgaande weg.
- Hoe denkt de gemeente Ouder-Amstel het stadspark te gaan onderhouden?

Bijlage 3

Participatiebijeenkomst sport

Op 9 maart vond in een volle kantine van tennisvereniging LTC Strandvliet een bijeenkomst plaats over sport in De Nieuwe Kern. Ruim dertig vertegenwoordigers van sportorganisaties in en om het gebied kwamen bij elkaar om te reageren op de concept-structuurvisie.

Deelnemers

- Duncan Waardenburg (LTC Strandvliet)
- Dennis Hortensius (voetbalclub CTO '70)
- Gert Jan Baerentz (volleybalclub CTO '70)
- Piet Post (Badmintonclub CTO '70)
- Marie-Louise Post (Badmintonclub CTO '70)
- Reinoud Kroese (Amsterdam Old Course)
- Roel Botter (Amsterdam Old Course)
- Melle Sitters (Ajax)
- Michael Gaffer (voorzitter FC Amsterdam)
- Theo Duncker (ASSV)
- Cees de Wit (SV Ouderkerk)
- Kees Bosman (SV Ouderkerk)
- Rick Oliemans (Amstelbad)
- Robbert Eijsink Smeets (Amstelbad)
- Kees Leupen (Amstelbad)
- Sandra Koenders (SV IVO)
- Bart Wesseling (De Amstelbocht)
- Frank Fokkens (NEA Handbal)
- Frans Backer (Sportzaal Bindelwijck)
- Ilse van den Ancker (Sportzaal Dorpshuis Duivendrecht)
- Sarah Birnie (Fit and soul a/d Amstel)
- Mart Nijland (Footy)

Verslag

Nadat Klazien Haitjema namens de gemeente Ouder-Amstel de concept-structuurvisie had gepresenteerd, konden de aanwezigen vragen stellen. Daarna dachten ze na over de vraag hoe De Nieuwe Kern ook op het gebied van sport een aantrekkelijke wijk kan worden.

Hieronder enkele zorgen, wensen en ideeën die uit alle door Tertium verzamelde opmerkingen naar voren kwamen.

Algemeen

Veel deelnemers vragen zich af of de nieuwe wijk daadwerkelijk voldoende sportfaciliteiten krijgt voor 10 duizend inwoners. Zij pleiten ervoor om te onderzoeken wat de gevolgen van de wijk zijn voor de capaciteit van (en de druk op) de bestaande verenigingen in en om het gebied. Daarnaast wordt er voorgesteld om een behoefteonderzoek onder de bewoners van Ouder-Amstel te houden, zodat de voorzieningen aansluiten op de wensen. Ook vragen verenigingen zich af wat hun rol wordt: komen er bijvoorbeeld dependances van hun vereniging in De Nieuwe Kern?

Uitspraken:

- *“De tennisbond heeft uitgerekend dat er een tekort van honderd banen is in de regio Amsterdam. De vraag is groter dan het aanbod.” (LTC Strandvliet)*
- *“Wij kunnen nog enkele tientallen leden aan, dan zitten we vol. Dat geldt voor meer sportverenigingen in de omgeving” (SV Ouderkerk)*
- *“Een zwembad ontbreekt in de plannen. Wij vangen graag mensen op. Maar de druk op de bestaande accommodatie wordt groot.” (Amstelbad)*

Smart Mobility Hub

Onder de deelnemers ging er veel aandacht uit naar de Smart Mobility Hub (SMH). Over het basisidee van de SMH (ongeveer 2.300 parkeerplaatsen gecombineerd met sportvelden inclusief clubgebouw op het dak, een sporthal en kantoorfuncties) zijn de deelnemers enthousiast. Vooral de sportvelden op het dak spreken tot de verbeelding.

Wat opvalt:

- De deelnemers willen graag nadrukkelijk betrokken worden bij de ontwikkeling en invulling van de sportfaciliteiten in de SMH.
- Als de sporthal in de SMH een topsportfaciliteit wordt, dan staan de deelnemers daar achter. Maar dan zou er wel een andere hal bij moeten komen om ook voldoende ruimte te bieden aan breedtesport in de wijk.
- Als referentie voor een goed en efficiënt ontworpen sporthal wordt De Beuk in Purmerend genoemd.

Uitspraken

- *“Welke tarieven gaan er voor de huur van de hal gelden: die van Amsterdam of van Ouder-Amstel?”*

- *“Is het mogelijk om een extra laag op de Smart Mobility Hub te plaatsen? Dan verdubbel je het aantal velden.”*
- *“Een hockeyveld op het dak zou goed zijn. Er zijn geen hockeyclubs in de omgeving en de vraag is groot.”*

Trends

De deelnemers zien graag dat er in de publieke ruimte van De Nieuwe Kern ruimte komt voor nieuwe sporttrends. Daarbij kwam een aantal sporten langs die efficiënt zijn in ruimtegebruik, zoals footy en padel. Deze sporten zouden goed in het stadspark kunnen plaatsvinden. Andere sporten die genoemd werden: skaten, jeu de boules, calisthenics, outdoor fitness, beachvolleybal en vissen.

Uitspraken:

- *“Cluster de sporten in de publieke ruimte. Dat zorgt voor levendigheid en vergroot de aantrekkingskracht.”*
- *“Kijk goed naar het Olympiaplein in Amsterdam, dat is een mooi voorbeeld van hoe je sport in de publieke ruimte integreert.”*
- *“Houd bij het creëren van sportfaciliteiten ook rekening met de vergrijzing van de bevolking.”*

Golfclub

De Amsterdam Old Course is teleurgesteld dat de golfbaan in de concept-structuurvisie uit het gebied verdwijnt. De AOC zou graag willen dat wordt onderzocht of een deel van de baan behouden kan blijven. Golf past volgens hen bij het groene karakter van De Nieuwe Kern. De club pleit ervoor te onderzoeken of er in het grote stadspark ruimte kan worden gevonden voor golf.

Ansichtkaarten bijeenkomst sport

- Alle huidige sportverenigingen moeten blijven
- Doe gedegen onderzoek naar het effect van 10.000 nieuwe bewoners op de te verwachte vraag naar sport en de vraag of dit goed matcht met het aanbod
- Sport mag geen sluitpost worden in de plannen
- Organiseer een gesprek met Amsterdam over de invulling van de sporthallen
- Zorg ook voor voorzieningen voor niet club-leden, bv Footy
- Doe goed onderzoek in Ouder-Amstel naar de invulling van sporten
- Gebruik de inzet van de huidige verenigingen bij de exploitatie van sportvoorziening voor de breedtesport
- Denk aan scholen voor de invulling van de breedtesport accommodaties overdag
- Denk ook aan nieuwe sporten zoals footy en tennis op kleine velden
- Voorzieningen voor breedtesport elders in de wijk om drukke Arenagebied te ontlasten
- De infrastructuur moet voldoende zijn in dit drukke gebied
- Voorzieningen voor mensen die geen lid willen zijn van een sportvereniging
- Een beach-veld in het park
- Zorg in de openbare ruimte voor voorzieningen voor bijvoorbeeld fietsclubjes
- Hanteer de Amsterdamse tarieven!
- Graag een deel van de golfbaan behouden en voorzien van openbare wandelpaden naar de groene oase. Mogelijkheden voor golf creëren in het aan te leggen stadspark
- Een golfbaan in het stadspark
- Vergeet hockeyvelden niet. Daar is een groot tekort aan.
- Een sporthal bij station Duivendrecht voorziet in een behoefte die past bij de toezeggingen die zijn gedaan over de ontwikkeling van sport in Duivendrecht en ASP Zuid
- 1 sporthal is te weinig
- Zorg voor 2 hallen: een topsporthal en een hal voor breedtesport.
- Als er topsport komt heb je 2 hallen nodig: 1 voor topsport en 1 hal voor amateurs en scholen
- Een multifunctionele turnhal zou veel kinderen kunnen laten sporten
- Vervang een voetbalveld in een footy park
- Twee lagen voetbal in de SMH, waarvan 1 footy park
- Minimaal 5 velden is nodig
- 900-1000 kinderen van 12-18 jaar en 1475-1625 kinderen van 4-11 jaar hebben meer nodig dan 4 voetbalvelden. Ook hockey
- De bestaande verenigingen in Ouder-Amstel kunnen maar beperkt extra leden opvangen in de bestaande accommodatie
- Overdekt zwembad
- Is er nagedacht over extra zwemwater?

Bijlage 4
Participatie De Groene Denktank

Inhoud

- Hoofdpunten questionnaire Groene Denktank pagina 2
- Input deelnemers eerste participatieronde pagina 2 t/m 14
- Samenvattend verslag tweede participatieronde pagina 15 & 16
- Aanvullingen op tweede participatieronde pagina 17 t/m 40
- Verslag participatiebijeenkomst De Groene Denktank pagina 41 t/m 46

Eerste participatieronde

In de eerste participatieronde over het groen in De Nieuwe Kern kregen de leden van de Groene Denktank en andere groene denkers een questionnaire toegestuurd. Via de vragenlijst konden ze reageren op de concept-structuurvisie en zo hun zorgen, wensen en ideeën doorgeven.

Deelnemers

- Rens Snel (Tuinpark Duinzicht)
- Cees van Broekhuijsen (Tuinpark De Federatie)
- Romy Schuurman (Tuinpark De Federatie)
- Hanneke van der Beek (Tuinpark De Federatie)
- Marco Overbeek (Tuinpark De Federatie)
- Erica Schoen (Tuinpark Nieuw Vredelust)
- Evelyn Schwarz (Tuinpark Nieuw Vredelust)
- Ralf Grevelink (Bond van Volkstuinders)
- Renske Peters (Stichting Beschermers Amstelland)
- Niek Heering (Stichting Vrienden van Duivendrecht)
- Reinoud Kroese (Golfclub Amsterdam Old Course)
- Jacky van den Bosch (gemeente Amsterdam)
- Iruma Rodríguez (gemeente Amsterdam)
- Peter Pieterse (DUO +)
- Wanda Nikkels (Werkgroep Openbare Ruimte Coherente)
- Ans Quirijnen-Cocx (Stichting Oud-Duivendrecht)

Response

- **Voordat we dieper ingaan op het thema groen: heeft u vragen naar aanleiding van deze algemene presentatie? Medewerkers van de gemeente Ouder-Amstel beantwoorden deze vragen in een e-mail aan alle deelnemers aan deze sessie.**

Hanneke van der Beek: De huidige parkeerplaatsen die voor de tuinparken beschikbaar zijn, worden binnen het seizoen volledig gebruikt. Kunnen de tuinparken erop rekenen dat deze parkeermogelijkheden blijven bestaan en dat ze kosteloos blijven? Wat is de rol van de gemeente Amsterdam hierin?

In de structuurvisie worden initiatieven genoemd als urban farming, een kinderboerderij en een moestuin voor voedselbanken. Dit zijn initiatieven die draaien op vrijwilligers. De tuinparken hebben veel ervaring met vrijwilligers; alles in de parken wordt door vrijwilligers gedaan van het bestuur tot het groenonderhoud. Hoe ziet de gemeente ouderamstel de organisatie van de bovengenoemde initiatieven? Om ze mogelijk te maken is ook blijvende interesse en een blijvende bijdrage uit de omliggende nieuwe wijk nodig.

Een en ander roept de vraag op hoe deze plannen en ideeën zich verhouden tot de nog door de gemeente Amsterdam op te starten co creatie. Is de gemeente Amsterdam niet verantwoordelijk voor de invulling van de parken in de nieuwe kern?

Cees van Broekhuijsen: het wordt wel erg positief gebracht. Er word niet meer gesproken over fijnstof stikstof. Er word maar makkelijk over het invullen gesproken. Maar er zijn nog instanties die goedkeuring moeten verlenen.

Evelyn Schwarz: Is er rekening mee gehouden dat ook voor wonen onder LIB5 behoorlijke geluidsoverlast vormt? Is Schiphol betrokken bij de plannen omdat zij mogelijk klachten zullen ontvangen? Vormt het behouden van de verbindingsweg tussen de nieuwe ring en het viaduct, parallel aan de Holterbergweg niet een ongewenste sluiproute?

➤ **Heeft u vragen naar aanleiding van deze (groene) presentatie?**

Romy Schuurman:

Vraag 1: Bepaalde delen van de nieuwe kern zal een ophoging van het maaiveld plaatsvinden. Heeft dit gevolgen voor de tuincomplexen? Ophogen van het maaiveld daar is lastig en als delen er omheen wel worden opgehoogd krijgen wij dan geen wateroverlast omdat wij lager liggen dan de rest? Of zal de nieuwe waterkering dit tegen gaan?

Vraag 2: Er wordt aangegeven dat de tuincomplexen zullen samenvloeien met het groene hart. Dit lijkt mij een mooi idee, wel vraag ik mij af hoe dit in de wintermaanden zal werken. Op dit moment gaan de hekken in de winter maanden op slot om diefstal tegen te gaan aangezien het dan rustig op de complexen is. Ik neem aan dat het in de winter nu wel drukker zal word vanwege de route die door de parken heen gaat lopen. Desondanks zal het in de avonden alsnog rustig zijn en is diefstal uitnodigend. Zouden de tuincomplexen eventueel in de winter na zonsondergang afgesloten kunnen worden (zoals de bij het Amstel park doen) of zijn er eventueel andere maatregelen om dit te kunnen voorkomen.

Hanneke van der Beek:

Nieuwe route door de tuinparken: In de structuurvisie wordt het toegankelijk maken van de tuinparken diverse malen benoemd. De parken zijn echter al toegankelijk en ook onderling met elkaar verbonden. Recreanten en mensen die in de buurt werken maken hiervan al gebruik. Waarom wordt in de plannen geen gebruik gemaakt van de bestaande wegen binnen en tussen de tuinparken? Is het plan een aparte (fiets)verbinding te leggen bovenop de reeds bestaande wegen, die ook van de parken kan worden afgesloten? Dit is voor de tuinparken een zeer ingrijpend idee; een tuin of huisje verplaats je niet zomaar.

Is de Buitensingel niet uitermate geschikt als doorgangsroute? Wat is de rol van de gemeente Amsterdam in het proces van besluitvorming hierover?

Waterberging:

Hebben de geschetste aanpassingen gevolgen voor de tuinparken (bijvoorbeeld met betrekking tot de huidige indeling)?

Cees van Broekhuijsen: Mooi die kinderboerderijen.

Evelyn Schwarz: Om de volkstuinten te behouden die onder LIB5 vallen kan het stadspark om 90 graden worden gedraaid. De waterkering kan opgeschoven worden. Waarom is aan deze mogelijkheid niet gedacht? Dan zou er werkelijk rekening worden gehouden met de bestaande ecologische en sociale structuren.

➤ ***Wat is uw eerste reactie op de concept-structuurvisie? Beantwoordt de groene invulling aan uw verwachtingen?***

Peter Pieterse: De ambitie is hoog en er zijn veel ideeën die ruimte vragen. Ik hoop dat het lukt om op deze oppervlakte voldoende ruimte in te richten voor groen en water.

Romy Schuurman: Over het algemeen ben ik tevreden over de concept-structuurvisie. Wel maak ik mij zorgen over de parkeervoorzieningen.

Hanneke van der Beek: In het algemeen is de groene invulling mooi opgezet. Wel is lastig dat er over het gebied van de tuinparken een invulling wordt gesuggereerd, die pas in het co creatieproces met de gemeente Amsterdam daadwerkelijk zal worden vormgegeven (doorgangsroute, schooltuinen, moestuin voor voedselbanken etc). Het feit dat er wordt gesteld dat de doorgangsroute door de parken zou moeten worden aangepast, is in dat licht moeilijk interpreteerbaar. Is het een suggestie of een gegeven (kader) voor het co creatieproces?

Het is onduidelijk wat de gevolgen van de aanpassingen voor waterberging hebben voor de parken. Kunt u daarover informatie geven?

De tuinparken zijn openbaar toegankelijk, maar er is tegelijkertijd de zorg dat de eigendommen van de gebruikers/bewoners niet beschermd zijn als er een openbare doorgangsroute komt. Hoe wordt deze afsluitbaar gemaakt van de tuinen/huisjes?

In de concept structuurvisie wordt relevant lokaal beleid genoemd (paragraaf 2.4). De groenvisie van de gemeente Amsterdam is voor het gebied van de volkstuintuinparken zeer relevant. Hoort deze niet ook in het rijtje relevant lokaal beleid thuis?

Wanda Nikkels: Deels wel maar wat een totale historische vergissing om de Amsterdam Old Course met het mooie clubhuis te laten verdwijnen. De reactie van de wethouder dat de bodem daar zwarte kwark is - dan ga je toch juist daar niet bouwen? De golfbaan is nu al een FANTASTISCH park - laat het met rust!

Cees van Broekhuijsen: Ben het niet met alles eens. Maar krijgen we de kans wel om mee te participeren. Ouder Amstel denkt het al voor elkaar te hebben en praat voor eigen parochie.

Erica Schoen: Ik ben zeer verbaasd over het verdwijnen van Nieuw Vredelust vanwege de ophoging van het gebied. Ik had op z'n minst meer creativiteit bij de plannenmakers verwacht. Ons Buiten in Utrecht laat zien dat dit goed mogelijk is.

Rens Snel:

1 Wat is uw eerste reactie op de conceptstructuurvisie?

1a Waardering voor het feit dat veel elementen uit de Groene denktank-brainstorm zoals gerapporteerd in het boekje De Groene Denktank (2019) zijn meegewogen als ontwerpcriteria bij het inrichten van De Nieuwe Kern. Idem voor de voornemens met betrekking tot het behoud van de tuinparken.

1b Onze complimenten voor de totaalaanpak, de presentatie en de duidelijke uiteenzetting

2 Beantwoordt de groene invulling aan uw verwachtingen?

2a Ten dele. Als gezegd bij vraag 1a hebben zijn veel elementen uit Groene Denktank in het globaal ontwerp terecht gekomen. Ook waar het betreft de toekomst van de tuinparken.

2b We missen aandacht voor de specifieke meerwaarde van de tuinparken die al jarenlang bezig zijn met Natuurlijk Tuinieren en voor de mogelijkheden om die meerwaarde verder te versterken.

2c Het idee om een doorgaande fietsverbinding door de parken te realiseren, met aanliggend nieuwe functionaliteiten staat in onze ogen haaks op een groene invulling én op behouden/versterken van de meerwaarde op het terrein van biodiversiteit. Zie ook 4a.

Iruma Rodríguez: 1ste reactie: hoe wordt de ruimtelijke verbinding met Amsterdam gemaakt? Groen: de wijk is heel groen en met een eigen groene identiteit. De oase en het centrale park brengen kwaliteit in het nieuwe wijk.

Marco Overbeek: De visie zou kunnen werken, maar ik zie ook wel haken en ogen. Zo vind ik de aanname dat de Groene Oase ook een verbinding kan vormen naar de scheggen en uiteindelijk mogelijk een fietsbare verbinding kan vormen tussen Station Duivendrecht en het dorp Ouder Amstel geen goed idee. De Groene Oase moet optimaal ecologisch kunnen functioneren. Dit betekent een rustige en stabiele omgeving.

Jacky van den Bosch: Concept-structuurvisie is uitgebreid en stipt veel punten aan die van belang zijn voor goede stedenbouw en gebiedsontwikkeling. Er is zeker aandacht voor Groen. Echt belangrijk is dat het bestaande groen verbonden wordt met het nieuwe groen en iedereen dit kan gebruiken op zijn eigen manier.

Evelyn Schwarz: De behoefte aan minder privetuinen heb ik niet gehoord in de groene denktank. Wel werd er de nadruk gelegd op het groenbeheer van hoge ecologische waarde dat door volkstuinders al in dit gebied wordt gedaan. Dit komt niet in de visie terug.

Het is een visie van de gemiste kansen. Van de reeds bestaande structuren worden alleen daar gebruik gemaakt waar door wetgeving sowieso niet gebouwd mag worden (LIB5)

Doordat de hoge gebouwen met de rug naar deze volkstuinen gepland zijn missen ze de aansluiting en liggen letterlijk in hun schaduw. Het is niet duidelijk waarom binnen dit gebied nog plaats moet worden gemaakt voor een pannenkoekenhuis, er zijn al bestaande clubgebouwen.

Een ecoduct over de A2 klinkt wel sympathiek maar is op een plek gepland waar eerst bestaande natuur vernietigd wordt. De ringslang zal er weinig gebruik van maken.

Schooltuinen zouden beter tot hun recht komen rond de scholen waar geen woningbouw gepland is. Binnen de volkstuinen kunne. door de bestaande natuur vrijetijdsactiviteiten aangeboden worden zoals insectenexcursies of vogelhuisjes bouwen. Er is ook reeds een natuurspeelplaats aanwezig!

Reinoud Kroese: De groene invulling voldoet bepaald niet aan de verwachtingen. Allereerst is het maar de vraag of het stadspark daadwerkelijk 35 hectare groot wordt. Bovendien wordt een groot deel van de nu reeds aanwezige hoogwaardige natuur (op de bestaande tuinparken en op de golfclub AOC) opgeofferd. De ecologische verbinding van en naar de Amstelscheg is er door de doorgaande natuur op AOC en de tuinparken al. Die wordt in de structuurvisie vervangen door een veel smallere strook stadspark. Bovendien wordt door het ophogen van het maaiveld bestaande veenvegetatie opgeofferd. Hetzelfde geldt niet alleen voor de duizenden bomen (waaronder monumentale exemplaren van 75 jaar en ouder) maar nadrukkelijk ook voor de 100'en (vaak bijzondere en beschermd) plantensoorten en voor de aantoonbaar aanwezige zeldzame fauna in de tuinparken en op de 19 hectare natuurgebied van de golfclub.

Renske Peters: De groene verbinding met de Amstelscheg staat aangegeven, maar nog weinig specifiek. Waar wordt aan gedacht in de Amstelscheg? Er staat Nunspeet een pijl de Amstelscheg in. Er staat nu alleen een pijl de Amstelscheg in.

- ***Aan welke voorwaarden moeten de plannen voor De Nieuwe Kern voldoen zodat u tevreden bent?***

Peter Pieterse: Een groene wijk die ook op de langere termijn groen blijft. Duidelijke functies binnen het groen zoals spelen, natuur of beleving. Natuurlijke overgangen tussen groen en water. Gecultiveerd groen in de woonstraten en natuurlijk groen in de grotere plantsoenen. Zoveel mogelijk inheemse beplantingen toepassen om de biodiversiteit te bevorderen.

Romy Schuurman: In de zomer maanden wonen veel tuinders op de tuincomplexen (hier betalen we ook forensenbelasting voor). Vele van deze tuinbewoners hebben hun auto nodig i.v.m. woonwerk verkeer, maar ook i.v.m. boodschappen doen en dergelijke. In de visie staat dat voor bewoners 0,5-1,5 auto per woning wordt gerekend en dat daar een gebouwde oplossing voor komt. Ik ga er van uit dat wij niet onder de bewoners vallen en dus geen gebouwde oplossing krijgen om te parkeren. Toch zou ik graag voor de tuincomplexen ook parkeerplaatsen zien die voor ons bestemd zijn. zoals bijvoorbeeld een parkeergelegenheid met slagboom.

Hanneke van der Beek:

- incorporeren van de bestaande wegen/routes binnen en tussen de parken in het totaal.
- deze afsluitbaar maken na zonsondergang, zoals bijvoorbeeld bij het Amstelpark ook gebeurt.
- de bestaande Buitensingel gebruiken als fiets/doorgangsroute van en naar de wijk.
- de ervaring van de tuinparken met vrijwilligerswerk inzetten voor de genoemde initiatieven kinderboerderij, moestuinen, urban farming, schooltuinen.
- beschikbaar houden van parkeerplekken voor de bewoners/gebruikers van de tuinparken

Wanda Nikkels: Behoudt ook de golfbaan als park. En ik zou veel meer terug grijpen op de oorspronkelijke toestand - stedenbouwkundig had deze situatie nooit mogen ontstaan - probeer recht te zetten wat nog recht te zetten valt.

Cees van Broekhuijsen:

- Geen fietspad door de tuinparken.
- Veiligheid voor een ieder.
- Geen woonboten.
- Voldoende parkeergelegenheid.
- Vredelust behouden.
- Hoe gaat het verder met besturen van de tuinparken?

Erica Schoen: De huidige tuinparken blijven bestaan, de biodiversiteit en water berging ze in al aanwezig. De tuinparken zijn ook al openbaar toegankelijk, over betere aansluiting bij de woonwijk valt natuurlijk altijd te praten.

Rens Snel:

3a. Ontwerpers zouden beter op de hoogte moeten zijn van de situatie ter plaatse; wat is er tot op heden al gerealiseerd op het terrein van openbaarheid (de sociale, educatieve en recreatieve functie) en natuurvriendelijke projecten. Ze zouden ook meer op de hoogte moeten zijn van lopende en voorgenomen initiatieven m.b.t het uitbouwen van de educatieve en sociale functie en de grotere openbaarheid.

3b. Ontwerpers zouden alle aanbevelingen uit de Groene Denktank serieus moeten nemen. Sommige van de huidige voorstellen staan haaks op de uitgangspunten 'waarden behouden en versterken, aansluiten bij identiteit'. Zie ook punt 4a.

Iruma Rodríguez: De nieuwe wijk heeft een eigen identiteit, het is goed verbonden met de aangrenzende gebieden (goede transitie tussen gemeentegrenzen) en het is een moderne wijk, up-to date.

Marco Overbeek: Dat is moeilijk in een alinea te verwoorden. Wat me bij de presentatie opviel, was dat er opeens sprake was van incidenteel 10 tot 15 woonlagen. Dat is wel monsterlijk stedelijk, bijna Amerikaans. Ik denk dat, als ik het kort moet verwoorden, de Nieuwe Kern vooral een vriendelijke, groene wijk moet worden. Misschien juist zonder al te veel stadse drukte. Hoe gaat de gemeente het aanpakken met al die auto's en bezoekers die naar de vele grote evenementen gaan komen die in de Arena en daaromheen gehouden gaan worden? Laten we niet teruggaan naar de situatie die betondorp zo onaantrekkelijk maakte doordat er zoveel overlast was van het voetbalstadion.

Jacky van den Bosch: Voor vele groepen kan/moet het een aanvulling zijn met wat er nu in DNK is. Woningen voor woningzoekenden, groen/water/ecologie voor iedereen, sport voor de directe omgeving want dit is er te weinig.

Evelyn Schwarz: Daadwerkelijk kiezen voor het behoud van bestaande natuur van hoge ecologische waarde, ook op stukjes waar gebouwd zou mogen worden. De bestaande sociale verbanden die in dit gebied al bestaan in de vorm van tuinverenigingen serieus nemen en te betrekken (gebruik van bestaande clubhuizen voor horeca en buurthuisfuncties). Door het geplande stadspark om dit groen heen te plannen, de waterkering erop aan te passen en de gebouwen daaromheen te rangschikken is dit ook mogelijk.

Reinoud Kroese: Behoud van een groot deel (aan de westzijde van de 'Utrechtboog') van het natuurgebied van de golfclub. Behoud van het Zwarte Laantje (uit 1576): dit kan een wandel/fietsroute worden van de woonwijk naar NS Station Duivendrecht. Co-creatie proces voor de golfclub omdat ook hier - net als op de tuinparken - veel transformatie mogelijk is:

- leisure in monumentale clubhuis,
- behoud en uitbreiding waterberging in dit natuurgebied plus recreatieve functies zoals visvijvers
- aanleg van aantrekkelijke en veilige wandel- en fietsroutes door en langs het westelijke deel
- aanleg van aantrekkelijke en veilige wandel- en fietsroutes door en langs het noordelijk deel van het gebied (is 5 en 2);
- veiligstellen van de reeds - in ieder geval sinds - 1934 bestaande ecologische (hoofd-) verbinding van en naar de Amstelscheg
- natuureducatie voor basisscholen uit DNK inclusief schooltuinen
- behoud van de hakhout stoof cultuur

➤ ***Wat zijn uw grootste zorgen over De Nieuwe Kern?***

Peter Pieterse: Dat groen en water niet voldoende geborgd wordt waardoor er later groen wordt opgeofferd voor andere functies zoals parkeren. Dat er weinig natuurlijk groen met een grote biodiversiteit komt.

Romy Schuurman:

1. De diefstalgevoeligheid tijdens de wintermaanden van de tuincomplexen. Er liggen veel privé bezittingen in de huisjes en dit is niet te verzekeren.
2. de parkeergelegenheid

Hanneke van der Beek:

- alle plannen en ideeën die over de tuinparken in de structuurvisie worden genoemd (onder meer de routes, openbaarheid, vrijwilligersinitiatieven) staan er als een gegeven, terwijl het co-creatieproces nog moet plaatsvinden. Hoeveel ruimte is er voor co creatie?
- er wordt geen oplossing geschetst voor nieuw Vredelust en het deel van Lustoord, terwijl deze binnen de resterende ruimte een plek moeten krijgen.
- De tuinparken sluiten naadloos aan bij het idee van een groene, duurzame en leefbare wijk en voor de sociale cohesie die in de structuurvisie diverse malen wordt genoemd. De tuinparken zijn er een essentieel ingrediënt voor. Het is zorgwekkend dat dit niet wordt genoemd in de structuurvisie.

Wanda Nikkels: Dat de laatste historische elementen uit het landschap nu definitief verdwijnen.

Cees van Broekhuijsen:

- Dat het huidige unieke karakter van de tuinparken verdwijnt. Ik wens dat de groene oase en de te bouwen woonwijk in harmonie zullen leven.
- Dat de tuinders van de parken die worden opgenomen in de nieuwe Kern het ondergeschoven kindje gaat worden

Erica Schoen: Het wordt geen aantrekkelijke wijk, openbaar vervoer lijkt slechts goed geregeld, park duduurturt.

Rens Snel:

- 4a. Onze grootste zorg is dat met de komst van een fietsroute dwars door het park (gegeven ook de vele extra faciliteiten die daarvoor nodig zijn) een aanslag wordt gedaan op zowel het grondgebied als op het beleid en de eigen toekomstvisie van het tuinpark. Een dure oplossing die haaks staat op de toekomstvisie van tuinpark Dijkzicht, gericht op grotere toegankelijkheid, en de positionering binnen de DNK als expertisecentrum op het gebied van Natuurlijk Tuinieren met meerdere stiltegebieden. We zijn om meerdere redenen tegen een nieuw fietspad:
- o Het is niet nodig: er zijn er op dit moment -buiten de tuinparken- voldoende verbindingen voor fietsers én op de tuinparken is het nu al mogelijk om (rustig) te fietsen. Ontzettend vervelend als er voor een nieuw fietspad nog meer tuinen moeten verdwijnen

- o Het is onveilig: we vrezen een racebaan, fietsers/speed pedelecs/scooters die snel van A-B willen: voor kinderen en volwassenen kan dat leiden tot onveilige situaties en ongelukken. We vrezen ook voor meer inbraken en voor jongeren die onze thematuinen gaan gebruiken als hangplek
- o Het creëert onrust: de natuur heeft behoefte aan rust en ruimte.
- o Het is schadelijk voor de natuur: voor een fietspad is verlichting nodig, de natuur heeft behoefte aan duisternis
- o Dijkzicht is sinds 2017 het meest natuurvriendelijke park van Nederland (keurmerk AVVN) en het mooiste van Amsterdam, het heeft ruim 20 jaar geduurd om te komen tot de huidige biodiversiteit en de meerwaarde die we nu hebben voor de leefomgeving. We willen dit verder uitbouwen (en van nog meer waarde worden). Ook de andere parken gaan mee in die lijn. We zijn dus tegen alles wat dat streven belemmert.

NB: we zien absoluut veel mogelijkheden om onze toegankelijkheid te vergroten en mensen uit de omgeving te laten genieten/leren van het tuinpark

4b. We hebben de indruk dat de uitgangspunten: 'probeer de vaste waarden van de groene gebieden vast te houden en te versterken' én 'bij het toevoegen van nieuwe functies dient er aangesloten te worden bij de bestaande identiteit' niet serieus genoeg genomen worden

4c. De Covid-19 situatie leidt tot een nieuwe aanpak die naar onze mening afbreuk doet aan het participatie-traject

Iruma Rodríguez:

1. dat het niet bebouwd wordt (de woningdeel)
2. dat het bebouwd wordt met een te laag dichtheid, naast een wijk met een te hoog dichtheid (Arenapoort), wat voor problemen met de sociale veiligheid zou kunnen veroorzaken.

Marco Overbeek: Grootste zorgen zijn onder andere het verkeer naar grote evenementen in de Arena, de hoogte van de flats, dat er mogelijk hotels gebouwd gaan worden. Ik bedoel: nog meer hotels... en we weten inmiddels dat die branche ook maar een branche is: een virus steekt de kop op en er wordt geen cent meer verdiend in het hotelwezen. Ik ben wat de tuinparken betreft bezorgd om de continuïteit van de ecologische waarden zoals die er nu is. Er zijn nu allerlei vogels en zoogdieren. Zijn die er nog als het bouwen voorbij is?

Jacky van den Bosch: Het opheffen van tuinpark Nieuw Vredelust en een deel van Ons Lustoord. De ophoging van het terrein wat hiervoor noodzakelijk is.

Evelyn Schwarz: Verlies van waardevolle natuur. Een onprettig leefklimaat door de vliegrouete en de A2.

Reinoud Kroese: Het ambitie niveau is hoog; de plannen zijn complex; regie door de gemeente Ouder-Amstel is lastig zo niet altijd mogelijk met vier grondeigenaren waaronder de grote buurman. financiële haalbaarheid is onzeker hetgeen - zoals altijd in dit soort projecten - ertoe leidt dat groen en buiten als sluitposten er bekaaid af van gaan komen.

➤ **Heeft u nog specifieke wensen met betrekking tot De Nieuwe Kern?**

Peter Pieterse: Dat er bij de inrichting van de wijk natuur inclusief wordt gebouwd. Dus waar mogelijk huisvesting voor vogels en vleermuizen. Ook de biodiversiteit bevorderen door stille plekken in te richten waar de natuur zijn gang kan gaan.

Romy Schuurman:

1. Een verbod voor bromfietzers op de tuincomplexen om zo de veiligheid voor rondrennende kinderen te waarborgen. (dit is nu ook al het geval)
2. De clubhuizen voor de tuincomplexen behouden zodat we de activiteiten van de verenigingen kunnen doorzetten. Eventueel zouden de buurtbewoners bijvoorbeeld een soort lidmaatschap bij de vereniging kunnen hebben zonder huisje, om zo ook mee te kunnen doen aan evenementen zoals sportdagen en knutsel middagen. Dit zou de saamhorigheid tussen de buurtbewoners en de tuinders kunnen vergroten.

Hanneke van der Beek:

- ruimte voor co creatie met de tuinparken
- gebruik maken van de bestaande wegen zoals de Buitensingel.

Cees van Broekhuijsen:

- Serieus genomen te worden.
- Ik wens dat wij als tuinparken een eerlijke kans krijgen onze stem te laten horen. En dat er naar geluisterd word.

Erica Schoen: Kijk nog eens goed naar behoud van het huidige groen en de biodiversiteit.

Rens Snel: 5a Neem de geformuleerde uitgangspunten van de Groene Denktank allemaal serieus, maak zoveel mogelijk gebruik van wat er nu al is, ontwikkel daar omheen én voorkom natuur- en kapitaalvernietiging.

Marco Overbeek: De tuinparken als stiltegebied en niet als doorgangsgebied om naar een andere plek te komen, fietspaden van Duivendrecht naar Ouder Amstel graag om de tuinparken heen.

Jacky van den Bosch: Goede samenwerking tussen alle betrokken partijen; gemeenten, grondeigenaren, huidige gebruikers/bewoners.

Evelyn Schwarz: Bestaande sociale structuren en de natuur van alle tuinparken niet vernietigen.

Reinoud Kroese: Plannen dienen te worden heroverwogen. Meer hogere (stads-)bouw waardoor er meer ruimte blijft voor (bestaand) groen.

➤ **Heeft u nog andere ideeën die u kwijt wil?**

Peter Pieterse: Gebruik de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk door meervoudig gebruik toe te passen zoals groene daken, nestkasten in muren of onder dakpannen.

Cees van Broekhuijsen: Ga als Gemeente's nu eens bij jezelf te rade en ga er niet zo maar van uit dat dit stedelijk gebied is. Ik denk persoonlijk dat jullie er te gemakkelijk vanuit gaan dat alles al in kannen en kruiken is om te bouwen. Maar er zijn nog de nodige obstakels die genomen moeten worden. Het zal nog naar de provincie moeten en naar de gemeenteraad.

Rens Snel:

6a. Een andere opzet van de fietsroute, in de vorm van een doorgaande snelle (elektrische-) fietsroute vlak lang het park, met doorsteken naar het bestaande fiets-/wandelpad netwerk op de tuinen zou moeten worden overwogen. Denk aan nieuwe fietspaden naast de sloten aan de Buitensingel met per tuinpark 2 ingangen om de tuinparken op te komen (bestaande paden, snelheidsbeperking)

6b. Overweeg of commerciële activiteiten niet beter aan de rand van de tuinparken en de snelle route geplaatst kunnen worden. Dit met het oog op toegankelijkheid (als parken gesloten zijn) en veiligheid (voor de tuinders die op de tuin wonen).

6c. We willen heel graag in gesprek over de mogelijkheden om de thema's uit de Groene Denktank verder uit te werken en een bijdrage te leveren aan de realisatie van de DNK als een werkelijk groene wijk.

Iruma Rodríguez: Verbindingen De Nieuwe Kern en de Amstel Business Park Zuid (1_ ten hoogte van het gebied rondom het station Duivendrecht en 2_ tussen de Groene Oase en de van der Madeweg) moeten sterk zijn.

Marco Overbeek: De tuinparken omgeven door water is een superidee. Beter dat dan hekken. Maar er moeten ook hekken komen. We kunnen daar niet zo open en bloot zitten, vooral niet in de winter, als er niet verbleven wordt in de huisjes.

Jacky van den Bosch: Welke (maatschappelijke) functies passen nu het best aan de openbare route door de volkstuinten?

Evelyn Schwarz: Er zijn geen nieuwe buurtfuncties in de plannen te zien behalve misschien wat klimtoestellen in het stadspark, maar geen buurthuizen e.d. Laat dan de huidige in alle volkstuinten bestaan.

Reinoud Kroese: Eerdere en goed doordachte plannen zijn reeds in de periode 2014-2017 gepresenteerd aan alle grondeigenaren en de gemeente Ouder Amstel in de vorm van twee gebruikersvisies, opgesteld door de 3 tuinparken en de sportclubs die actief zijn in het gebied. Een aanvullend idee is om in in een klein deel het aan te leggen stadspark ook de mogelijkheid te realiseren om hier golf mogelijk te maken. Dat is geen luchtfietsrij.

In plaats van de vragenlijst in te vullen hebben **Niek Heering** en **Ans Quirijnen-Cocx** gereageerd met een gezamenlijke brief:

Geachte heer Dekker, beste Daan,

Tussen station Duivendrecht, de Johan Cruijff Arena, de A2 en het Amstel Business Park komt de komende jaren een nieuwe stadswijk. Op van oudsher Duivendrechts grondgebied, met als werknaam De Nieuwe Kern (DNK), komen er 4.500 woningen met een groot stadspark, 250.000 m² voor bedrijven, horeca, kantoren en uitbreiding van sportcomplex De Toekomst van Ajax. Het gebied is op dit moment grotendeels onbebouwd en kent weinig permanente bewoners. Wel zijn er 1 historisch ecologisch zeer waardevolle groene golfbaan en 4 Amsterdamse volkstuincomplexen in het gebied. Ook liggen er parkeerterreinen, bedrijven, sportvelden en een voormalig slibdepot.

Door de corona lockdown heeft de fysieke participatiebijeenkomst over concept-structuurvisie DNK op 19 maart 2020 met ideële en maatschappelijke organisaties uit de Ouder-Amstel nog niet kunnen plaatsvinden. Wij wachten nog op uw alternatieve invulling zodat de inbreng van deze organisaties wordt meegenomen in deze fase van het participatietraject.

Tijdens navraag over de status van deze sessie, bleek dat de Stichting Vrienden van Duivendrecht door de gemeente Ouder-Amstel was uitgesloten van het participatietraject van de Groene Denktank. Gelukkig heeft u ons nog op de valreep betrokken en konden wij via het groen-gremium alsnog onze bijdrage leveren aan de groen-participatie van de concept-structuurvisie DNK.

Voor het geven van de groen-reactie heeft u een internetwizard met vragen en antwoordvakjes ingericht. Gelet op de aard van de vragen en de beoogde antwoordrichting hebben wij contact opgenomen met de stichting Oud-Duivendrecht.

Na beraad hebben beide stichtingen ervoor gekozen de antwoorden uit de internetwizard over de nemen in deze brief inclusief onze gezamenlijke antwoorden. Zie navolgend.

- Voordat we dieper ingaan op het thema groen: heeft u vragen naar aanleiding van deze algemene presentatie? Medewerkers van de gemeente Ouder-Amstel beantwoorden deze vragen in een e-mail aan alle deelnemers aan deze sessie.

- o Ja, wat is de reden dat er niet voor 7 deelgebieden wordt gekozen? Als 7e deelgebied het station Duivendrecht, inclusief een hoogwaardige aansluiting op 't 'oude' dorp Duivendrecht, de noord-oost hoek. En de inpassing van de internationale busterminal bij de noord-west-hoek;

- o Wat is de dichtheid in woningen per hectare in het deelgebied dat bestemd is voor wonen.

- Heeft u vragen naar aanleiding van deze presentatie over het thema groen?
 - o Ja, kunt u toelichten waarom niet gekozen is voor het integreren van de Amsterdam Old Course (AOC) in het voorgestelde stadspark;
 - o Wat is de reden dat voorbijgegaan is aan de grote ecologische waarde en biodiversiteit van de volwassen parkachtige omgeving van de AOC.

- Wat is uw eerste reactie op de concept-structuurvisie? Beantwoordt de groene invulling aan uw verwachtingen?
 - o Nee, deze groene invulling beantwoordt niet aan onze verwachtingen omdat de concept-structuur visie belangrijke elementen mist. Zie voorgaand.

- Aan welke voorwaarden moeten de plannen voor De Nieuwe Kern voldoen zodat u tevreden bent?
 - o Een integrale en sociaal veilige ontwikkeling om het station Duivendrecht van alle kanten goed toegankelijk te maken, moet onderdeel uitmaken van de structuurvisie voor DNK;
 - o Behoud en integratie van het bestaande, waardevolle ecologische en historische groen in het gebied

- Wat zijn uw grootste zorgen over De Nieuwe Kern?
 - o Verkeersafwikkeling van het totale gebied, zowel bestaand (incl. evenementen) als nieuw;
 - o Het realiseren van een transparante opzet en deelname (ook in tijden van corona) en uitwerking van de participatie om te waarborgen dat alle betrokkenen gehoord worden en al hun input meegewogen wordt.

- Heeft u nog specifieke wensen met betrekking tot De Nieuwe Kern?
 - o Optimale benutting van beschikbare mogelijkheden om maximaal te verduurzamen;
 - o De naam DNK is een werktitel. Wij zien graag dat deze op termijn wordt omgedoopt in Duivendrechts Kwartier.

- Heeft u nog andere ideeën die u kwijt wil?
 - o Wij willen ook graag betrokken worden bij het verder brengen van andere thema's binnen DNK. Wellicht is het mogelijk om de deelnemers aan de Groen Denktank hier ook voor uit te nodigen. Op deze wijze gaat er geen betrokkenheid, kennis en ervaring verloren.

Samenvattend verslag eerste ronde participatiebijeenkomst

Een samenvattend overzicht van de reacties op de concept-structuurvisie van de leden van de Groene Denktank en andere groene denkers. De opmerkingen zijn gecategoriseerd per thema.

Groen

De meeste leden van de Groene Denktank waarderen de groene ambities die uit de structuurvisie spreken. Zij vinden wel dat zoveel mogelijk van het huidige groen, vanwege de ecologische en historische waarde, behouden dient te blijven. Zij betreuren het verdwijnen van Nieuw Vredelust en de Amsterdam Old Course en vragen zich af of er geen creatieve oplossingen zijn om de twee plekken alsnog te behouden.

Andere genoemde punten:

- Neem meer hoogbouw op in de plannen zodat er meer ruimte overblijft voor het bestaande groen
- Zoek door middel van co-creatie naar manieren om nog meer van het bestaande groen te behouden
- Leg goed vast dat het groen ook in de toekomst groen blijft en niet wordt gebruikt voor andere doeleinden.
- Maak zoveel mogelijk gebruik van inheemse beplantingen om de biodiversiteit te bevorderen.
- Bouw natuurinclusief. Denk daarbij aan huisvesting voor vogels en vleermuizen.
- Zorg ervoor dat vogels en andere dieren die nu in het gebied wonen niet verdwijnen.
- Maak veel duidelijker wat voor verbinding er tussen de Amstelscheg en De Nieuwe Kern moet komen: gaat het om een ecoduct of een wandel- en fietspad?

Infrastructuur

Hierbij zijn twee onderwerpen genoemd: fietspaden en parkeerplaatsen.

- Een doorgaande fietsverbinding door de parken is om meerdere redenen niet wenselijk.
- Maak voldoende parkeerplaatsen voor de volkstuincomplexen (die bijvoorbeeld met een slagboom zijn af te sluiten).
- Behoud zoveel mogelijk de bestaande wegen in en tussen de volkstuincomplexen.
- Behoud het Zwarte Laantje als wandel- en fietsroute tussen de woonwijk en Station Duivendrecht.
- Gebruik de bestaande buitensingel als fiets- en doorgangsroute. Vanaf daar kunnen doorsteken worden gemaakt naar bestaande fiets- en wandelpaden op de tuinparken.

Veiligheid

Bij het openbaar maken van de volkstuinparken vormt veiligheid een belangrijke zorg.

- Bedenk hoe je inbraken voorkomt op de tuinparken, met name in de wintermaanden als er geen tuinders zijn.
- Verbied bromfietzers op de volktuincomplexen om de veiligheid van rondrennende kinderen te waarborgen.
- Het is een goed idee om de tuinparken zoveel mogelijk te omgeven met water, maar je ontkomt er niet aan dat delen met hekken afgesloten moeten worden.

Voorzieningen

Over de voorzieningen zijn verschillende ideeën geopperd.

- Maak schooltuinen rondom de scholen, en laat de leerlingen juist voor andere zaken naar de tuinparken komen zoals de natuurspeeltuin, een insectenexcursie of vogelhuisjes bouwen.
- Commerciële activiteiten kunnen beter aan de rand van de tuinparken worden geplaatst dan er middenin.
- Behoud de bestaande clubhuizen op de tuinparkcomplexen voor horeca en buurthuisfuncties.
- Geef een 'leisure'-functie aan het clubgebouw op de Amsterdam Old Course en benut het omliggende groen voor natuureducatie (inclusief schooltuinen) voor de basisscholen in De Nieuwe Kern.

Identiteit

- Benoem in de structuurvisie nadrukkelijker dat de volkstuinparken een essentieel ingrediënt vormen voor de sociale cohesie in de wijk.
- Het unieke karakter van de tuinparken moet behouden blijven.
- De Nieuwe Kern moet vooral een vriendelijke, groene wijk worden. Misschien juist zonder al te veel stadse drukte.

Participatie

- Realiseer een transparante opzet, deelname en uitwerking van de participatie om te waarborgen dat alle betrokkenen worden gehoord en hun input wordt meegewogen.

Verslag tweede participatieronde

In de tweede participatieronde kwamen de deelnemers aan de participatie op ZOOM bij elkaar om de eerder geleverde input verder uit te diepen.

Deelnemers:

- Rens Snel (Tuinpark Duinzicht)
- Frida Snel (Tuinpark Duinzicht)
- Jorien Vollaard (Tuinpark Dijkzicht)
- Romy Schuurman (Tuinpark De Federatie)
- Hanneke van der Beek (Tuinpark De Federatie)
- Renske Peters (Stichting Beschermers Amstelland)
- Niek Heering (Stichting Vrienden van Duivendrecht)
- Reinoud Kroese (Golfclub Amsterdam Old Course)
- Jacky van den Bosch (gemeente Amsterdam)
- Peter Pieterse (DUO +)
- Marian van der Weele (wethouder Ouder-Amstel)
- Klazien Haitjema (gemeente Ouder-Amstel)
- Tessa Ruijs (gemeente Ouder-Amstel)
- Astrid van der Vorm (gemeente Ouder-Amstel)
- Michiel Hulshof (tertium)
- Daan Dekker (Tertium)

Na de introductie van **Michiel Hulshof** (Tertium) en een welkom van wethouder **Marjan van der Weele** werd het verslag dat opgemaakt is naar aanleiding van de eerste participatieronde punt voor punt doorlopen.

Groen

Verbinding met Amstelscheg

Renske Peters benadrukt nogmaals dat in de conceptstructuurvisie beter verdiept moet worden hoe de verbinding tussen De Nieuwe Kern en de Amstelscheg tot stand wordt gebracht. Hoe wordt de A2 overbrugd? Hoe sluit je de Amstelscheg aan op de bestaande infrastructuur? De randvoorwaarden moeten volgens haar uitgeschreven worden. Ze biedt aan om daarbij te helpen.

Windmolens

Renske Peters heeft nog een vraag over het bericht dat de gemeente Ouder-Amstel door de provincie Noord-Holland is aangewezen als zoekgebied voor de plaatsing van windmolens. Ze vraagt zich af of dit invloed heeft op de totstandkoming van De Nieuwe Kern. Volgens **Marian Van der Weele** is dat niet het geval. Het zoekgebied voor de windmolens is ten zuiden van de A2, ten zuiden van de aansluiting met de burg. Stramanweg.

Waterbestendigheid

Renske Peters wil graag meer duidelijkheid over de klimaatbestendigheid van De Nieuwe Kern. Hoe gaan we met de toekomstige scenario's en innovaties om? Volgens haar kan juist het groen hier een bijdrage aan leveren.

Behouden groen

Niek Heering maakt duidelijk dat er goed gekeken moet worden wat van het gebied behouden kan blijven. Ze vraagt zich af waarom je iets zou weghalen of verstoren als het ecologische en historische waarde heeft. Ze geeft hierbij de natuur van de Amsterdam Old Course als voorbeeld. De AOC moet volgens haar vanwege de historische en ecologische waarde zoveel mogelijk in de concept-structuurvisie geïntegreerd worden.

Ook **Frida Snel** maakt zich zorgen over de natuur die door de komst van De Nieuwe Kern verdwijnt. Iedere ecoloog zal volgens haar benadrukken dat 'verbonden beter is dan verdeeld, groot is beter dan klein'. Dit moet ook meegenomen bij de inrichting van groen in DNK. Het ene stukje natuur kun je volgens haar niet zomaar vervangen door het andere. Het duurt minstens 50 jaar voordat flora en fauna tot volle wasdom komt. Haar vraag aan de gemeente Ouder-Amstel: waren er ecologen bij de totstandkoming van de concept-structuurvisie betrokken?

Volgens **Klazien Haitjema** is dit het geval geweest.

Jorrien Vollaard benadrukt nogmaals dat de Groene Denktank zich zorgen maakt over de ecologische consequenties van het plan.

Reinoud Kroese geloof best dat er ecologen bij de planvorming betrokken zijn geweest. Hij vraagt zich wel af of die echt goed naar het gebied hebben gekeken? Dat moet in de toekomst wel gebeuren. Ook hij zegt zich zorgen over het verdwijnen van de natuur. Volgens hem heeft het stadspark, dat misschien zo groot wordt als het Vondelpark, nog weinig ecologische waarde. Vooral om je een aaneengesloten groengebied uit elkaar haalt, dat heeft grote gevolgen.

Peter Pieterse voegt toe dat nieuwe natuur wel degelijk snel van waarde kan zijn. Het gaat dan om natte natuur en om een tijdsbestek van 3, 4 jaar. Maar met bomen en struiken moet je heel voorzichtig zijn, die hebben veel tijd nodig. Aan de voorkant moet volgens hem goed gekeken worden wat behouden kan worden. Hij heeft al te vaak gezien dat er in instantie gezegd wordt dat het groen bewaard blijft, waarna de bomen en struiken toch verdwijnen. Hij roept op tot heldere keuzes aan de voorkant.

Jorien Vollaard wijst op de uitgangspunten van De Nieuwe Kern: versterk hetgeen je al hebt. Dat is nog een stap extra. Ze ziet het uitgangspunt te weinig terug. Volgens haar leiden nog te veel voorstellen tot vernietiging.

Marian van der Weele maakt duidelijk dat de discussie alleen goed gevoed kan worden als we uitgaan van reëel uitgangspunten. Ze heeft er moeite met het punt dat er veel groen bewaard moet worden, omdat we ook weten dat er flink

opgehoogd moet worden om deze wijk te ontwikkelen. Waar gebouwd gaat worden, komt 2 à 3 meter zand op, daar kan niks overleven. Maar moet dat ophogen ook in gebieden waar mogelijk nieuw groen komt?

Klazien Haitjema bevestigt dat er opgehoogd moet worden omdat het een extreem laag gebied is in de regio. Als je droge voeten wil houden, moet je ophogen. En de waterkering moet aangepast worden. Dat heeft gevolgen voor het waterpeil en daarmee ook voor de bestaande vegetatie. Volgens haar kan er incidenteel wat behouden blijven, daar moet ook naar gezocht worden. Maar ze wil niet de valse belofte doen dat dat wel lukt. Bestaande natuur behouden is eigenlijk geen optie.

Reinoud Kroese en **Niek Heering** reageren hier nog op door te wijzen op plekken die wel laag blijven en waar het waterpeil wel op niveau blijft: de tuinparken en de kleine polder in het dorp Duivendrecht. Het kan dus wel.

Infrastructuur

Hanneke van der Beek vindt dat duidelijker gemaakt moet worden wat de kaders zijn. Waar gaat de grondeigenaar (de gemeente Amsterdam) en waar gaat de gemeente Ouder-Amstel over? Ze heeft het dan over de komst van het fietspad en de invulling van de parken.

Tessa Ruijs legt uit dat de gemeente Ouder-Amstel de kaders schept. Ouder-Amstel bepaalt of er wel of geen fietspad door de parken gaat komen. Komt dat fietspad er wel, dan is het aan de grondeigenaar om verder invulling te geven aan het fietspad.

Fietspad

Jorien Vollaard zou graag zien dat de vijf redenen waarom een doorgaand fietspad door de parken niet wenselijk is, worden opgenomen worden in het verslag. Ze vraagt zich daarnaast af waarom zo'n fietspad nodig is. De Buitensingel is volgens haar een perfecte verbinding.

De vijf redenen zijn:

- o Het is niet nodig: er zijn er op dit moment -buiten de tuinparken- voldoende verbindingen voor fietsers én op de tuinparken is het nu al mogelijk om (rustig) te fietsen. Ontzettend vervelend als er voor een nieuw fietspad nog meer tuinen moeten verdwijnen
- o Het is onveilig: we vrezen een racebaan, fietsers/speed pedelecs/scooters die snel van A-B willen: voor kinderen en volwassenen kan dat leiden tot onveilige situaties en ongelukken. We vrezen ook voor meer inbraken en voor jongeren die onze thematuinen gaan gebruiken als hangplek
- o Het creëert onrust: de natuur heeft behoefte aan rust en ruimte.
- o Het is schadelijk voor de natuur: voor een fietspad is verlichting nodig, de natuur heeft behoefte aan duisternis
- o Dijkzicht is sinds 2017 het meest natuurvriendelijke park van Nederland (keurmerk AVVN) en het mooiste van Amsterdam, het heeft ruim 20 jaar geduurd om te komen tot de huidige biodiversiteit en de meerwaarde die we nu hebben voor de leefomgeving. We willen dit verder uitbouwen (en van nog meer waarde

worden). Ook de andere parken gaan mee in die lijn. We zijn dus tegen alles wat dat streven belemmert.

Romy Schuurman benadrukt dat ook tuinpark De Federatie de komst van een doorgaand fietspad absoluut niet ziet zitten. Vooral vanwege de verkeersveiligheid. Er lopen bijvoorbeeld veel spelende kinderen rond, snel verkeer is dan niet wenselijk.

Marjan van der Weele wijst op het samenspel tussen de volkstuinparken en de nieuwe wijk. Iets waar de Groene Denktank volgens haar al langer over na heeft gedacht. Dat is volgens haar de reden om doorgaande route te maken tussen de volkstuinten en de bebouwing. Ze wil weten, als er geen fiets- of wandelpad door de parken komt, hoe de tuinparken de interactie tussen de parken en het stedelijk gebied zien.

Volgens **Jorrien Vollaard** is er nu al een fietspad die over de parken gaat. Het bezwaar van Dijkzicht is dat dat fietspad breed moet worden en met hekken eromheen, met verlichting. Het moet kortom geen doorgaand fietspad worden. Over de verbinding: de nieuwe wijk moet volgens haar gaan profiteren van alles wat de parken hebben. De natuur, biodiversiteit, de kennis die we hebben.

Volgens **Hanneke van der Beek** geldt dit voor alle parken in het gebied.

Infrastructuur algemeen

Niek Heering en **Renske Peeters** zouden graag nadrukkelijker willen zien hoe de verkeersstromen gaan lopen. Hoe leid je mensen die voor het groen komen door het gebied? In de structuur zou je de verkeersschalen beter moeten zien, zowel in als om het gebied. Dat mist nu. En waar ga je infrastructuur aanleggen en welke infrastructuur blijft.

Veiligheid

Op dit punt was er één aanvulling van Niek Heering over de internationale busterminal. Die is verderop in dit verslag onder het kopje identiteit in het verslag opgenomen.

Voorzieningen

Romy Schuurman benadrukt dat de clubhuizen op de tuinparken behouden moeten blijven. Ze kunnen opengesteld worden voor de nieuwe bewoners van de wijk, maar de clubhuizen moet er primair wel zijn voor de tuinders. Dat stond niet goed in het eerste verslag.

De vertegenwoordigers van **De Federatie** en **Dijkzicht** reageren ook op een opmerking die uit de eerste participatieronde was gekomen. Plaats de schooltuinen

bij de scholen en niet tuinparken. Zij zeggen wel voorstander te zijn van schooltuinen op hun complexen.

Marjan van der Weele wil hier nog toevoegen dat ze toch het gevoel krijgt dat de tuinparken het zo willen houden als het is. Misschien wat schooltuinen erbij. Ze zoekt naar de bereidheid van de tuinparken om mee te denken hoe je de interactie krijgt tussen de stedelingen en de tuinders.

Hanneke van der Beek zegt dat ze begrepen had dat die interactie vooral aan bod zou komen in het co-creatietraject. Volgens haar zijn er nog een hoop vraagtekens om daar nu al over in discussie te gaan. Maar volgens haar is de bereidheid er zeker. Er worden in de concept-structuurvisie zaken genoemd die je met vrijwilligers vormgeeft, zoals urban farming en een kinderboerderij. De tuinparken hebben vrijwilligers en die helpen graag.

Jorien Vollaard voegt hieraan toe dat er al veel activiteiten georganiseerd worden en dat Dijkzicht helemaal voor het meer benutten van de parken is. Ze heeft daarom helemaal niet het gevoel dat de bereidheid om de connectie te zoeken ontbreekt. Wel wijst ze erop dat er vanuit de gemeente een helpende hand en financiën nodig zijn om zaken op de zetten. Ze hebben meer randvoorwaarden nodig.

Reinoud Kroese vertelt over de initiatieven waar de golfclub al mee bezig is. Zo is er een ijsvogelwand gebouwd en worden er binnenkort weer drie nieuwe bijenkasten geplaatst. Er ligt daarnaast een plan voor aanvullende wandelroutes. Ook bij de Golfclub Amsterdam Old Course is er nog steeds de bereidheid om mee te denken' hem ook bij de golfclub bereidheid om mee te denken.

Frida Snel wil nog zeggen dat het wel lastig is om nu al de connectie te zoeken met mensen die er nog niet zijn. Als duidelijker is wat voor mensen er in de nieuwe wijk komen wonen, wordt het makkelijker.

Identiteit

Niek Heering ziet de internationale busterminal als grote zorg. Daar moet ook attractief groen zijn. Als je een groene wijk wil zijn, dan moet je dat wijkbreed zijn. Knip de wijk dus niet op met plekken waar veel groen is en geen groen.

Participatie

Hanneke van der Beek wil in de toekomst graag betrokken blijven bij de participatie. Ze heeft nog wel het gevoel dat ze niet goed hebben kunnen aangeven wat ze mee willen geven. Dat de sessie online is, maakt het niet makkelijker. Ze vraagt of ze na de sessie nog een laatste keer input kunnen geven. Ze heeft het gevoel dat in de samenvatting sommige zaken anders zijn verwoord dan bedoeld werd.

Michiel Hulshof benadrukt dat we er niet aan ontkomen om een samenvatting te maken.

Hanneke van der Beek snapt dat, maar wil wel graag op de samenvatting kunnen reageren.

Klazien Haitjema geeft aan dat er later ook breder gerapporteerd wordt door Tertium.

Niek Heering mist de oude participatievorm waarbij je nog even koffie drinkt en elkaar in de wandelgang treft. Het voelt voor haar wat ongemakkelijk. Hoe doe je recht aan alle belangen? Suggesties heeft ze niet, daar gaat ze over nadenken.

Marian van der Wee vindt het waardevol om elkaar via Zoom in ieder geval te zien, maar ze mist wel de discussie. Met de tool Mentimeter zou dat bijvoorbeeld wel kunnen, dan heb je de mogelijkheid om er stellingen in te gooien. Ze heeft het gevoel dat er nu over schijntegenstellingen gaat. Huizenbouw versus het behoud van ecologische waarde bijvoorbeeld. Daar kunnen we niet zoveel mee, want er moet gewoon opgehoogd worden. Zo komen we niet tot verdieping.

Reinoud Kroese vindt het jammer dat dit zo gesteld wordt. Hij noemt de tuinparken als voorbeeld. De volkstuinders hebben volgens hem al jaren laten zien dat ze openstaan voor verandering. Het zou volgens hem passend zijn als de overheid dan ook niet te stellig is. Hij vindt het onzorgvuldig dat er niet gezegd wordt: misschien moeten wij op bepaalde plekken nog eens kijken wat we behouden, waar we wel en niet verhogen. Het participatieproces komt op hem tot nu toe over als heel veel hakken in het zand, en dat is met name aan de kant van de gemeente Ouder-Amstel. Volgens kan een participatietraject juist de opmaat zijn naar hier en daar aan de knoppen draaien en zaken net iets anders doen.

Marian van der Wee is blij met de opmerking van Kroese. Dit is de discussie waar ze op hoopte. Het maakt voor haar ook duidelijk dat de gemeente beter moet beargumenteren waarom welke keuzes worden gemaakt.

Jorien Vollaard wil benadrukken dat de tuinparken zeker bereid zijn mee te blijven werken aan de vergroting van de openbaarheid en het versterken van de meerwaarde die we nu al hebben voor natuur en mens. En dat ze het om die reden erg vervelend vindt dat de indruk gewekt wordt – met name door de wethouder- dat de tuinparken niet willen meebewegen, dat is pertinent onjuist.

Niek Heering zou graag duidelijker zien aan welke knoppen nog gedraaid kan worden. Leg de participanten keuzes voor, neem ze mee in het proces. Ze vindt het nu allemaal te veel opgelegd.

Aanvullingen op tweede participatieronde

Hanneke van der Beek (29-4-2020), namens De Federatie

Beste Daan,

We spraken af dat er vandaag nog nabranders gestuurd kunnen worden naar aanleiding van de Zoom-sessie van gisteravond. Ik mail je omdat ik erg ongelukkig ben met de Zoom-sessie als onderdeel van het proces van participatie. Ik heb hierover inmiddels overlegd met het bestuur van Tuinpark De Federatie.

Ik vind het een gemis dat we geen voorstelronde hebben gedaan, waardoor niet duidelijk was wie er allemaal deelnamen. Ik had ook een opening op prijs gesteld waarin duidelijk was gemaakt hoe de sessie vormgegeven zou worden, dus wat de rol van de sessiebegeleider, de deelnemers en vooral de wethouder in de bijeenkomst zou zijn. Daarbij heeft de setting, met het aan- en uitzetten van microfoons en het niet kennen en ook niet steeds in beeld hebben van alle deelnemers, zeker niet bijgedragen aan een open discussie.

Met jullie samenvatting van de vragenronde als leidraad voor de sessie, werden we in een positie van verdediger van standpunten geplaatst. Dit is versterkt door de rol en de uitspraken van de wethouder tijdens de sessie. Wat me vooral is bijgebleven is haar herhaalde uitspraak dat we als tuinparken niet openstonden voor gesprek. Hiermee werden we neergezet als een onwillige partij, terwijl we tot op heden onze volledige medewerking hebben gegeven en ideeën en oplossingen hebben aangedragen. De sessie vormde helaas geen vervanging voor een "normale" bijeenkomst in het kader van het participatietraject.

Dit telt op bij de eerdere vragenronde, waarover ik al heb aangegeven dat daarin de openheid en transparantie die we hadden verwacht, helaas ontbrak. We kregen als input een samenvatting van de concept structuurvisie, en als reactie een samenvatting van de niet-gedeelde inbreng van alle participanten.

We moeten helaas concluderen dat dit niet de participatie is zoals tuinpark de Federatie had verwacht en had mogen verwachten. Wij willen dan ook alsnog een echte bijeenkomst met alle betrokkenen, zodra de Corona maatregelen dat toelaten.

Graag jullie reactie,

Met vriendelijke groet,

Namens tuinpark De Federatie, Hanneke van der Beek

Niek Heering (1-5-2020)

Beste allemaal,

Omdat niet iedereen van de Groene Denktank het Weekblad voor Ouder-Amstel op het netvlies heeft, onderstaand digitaal artikel van 30 april '20 in de doorstuur.

Ik realiseer me dat dit niet direct een 'groen' onderwerp betreft, maar het is een belangrijke ontwikkeling in het gebied om kennis van te nemen.

Ook vanwege mogelijk uitzwermende bezoekers richting de groene gebieden, te weten golfterrein en de parkcomplexen.

Met groene en kleinschalige groet,

Mw. Niek Heering

Voorzitter Stichting Vrienden van Duivendrecht

De link naar het artikel:

<https://www.weekbladvoorouderamstel.nl/premium/lokaal/overig/339130/zorge-n-in-duivendrecht-over-komst-terminal-voor-vakantiebussen-bij-station->

Reinoud Kroese (1-5-2020)

Beste allen,

In aanvulling op het bericht van Niek het volgende: nu al, ook zonder deze nieuwe busterminal, is er sprake van veel zwerfvuil, lege wodkaflansen, bierblikjes, fietswrakken, etc. langs het fiets- en wandelpad vanaf NS Station Duivendrecht richting de Amsterdam Arena. Een alcoholverbod invoeren en daarop handhaven komt de leefbaarheid en de omgeving ten goede.

Die troep wordt ook over hekken van de golfclub in de natuur gegooid, waardoor wij jaarlijks minimaal 30 vuilniszakken vullen met deze milieuverontreinigende troep. Tot op heden hebben alles netjes zelf afgevoerd. In de toekomst -als dit niet aantoonbaar verbeterd – gaan we die vuilniszakken netjes deponeren op de stoep

van het gemeentehuis en op de stoep van de Arena en de Ziggodome. Want de Arena, Ajax en de Ziggodome nemen op geen enkele wijze welke verantwoordelijkheid dan ook voor o.a. het zwerfvuil dat voetbalsupporters en Ziggodome bezoekers produceren. De prachtige verhalen van de Arena over duurzaamheid met zonnepanelen etc. ten spijt. Ook een punt van aandacht lijkt me als je het Duivendrechts kwartier nu en straks leefbaar wilt houden.

De gemeente Amsterdam heeft dit fiets- en wandelpad nu opnieuw geprofileerd. Er zijn echter nog onvoldoende passende maatregelen genomen om vervuiling structureel tegen te gaan. De Arena, Ajax en de Ziggodome moeten hier hun verantwoordelijkheid nemen want hun bezoekers vervuilen de openbare ruimte.

Hetzelfde geldt voor het zandpad op de dijk vanaf het fiets/wandelpad langs het goederenspoor richting Linader. Daar is al jaren sprake van illegale stort van huisvuil, beddenspiralen etc. Op onze suggestie aan de gemeente Amsterdam om ook daar vuilnisbakken (wij zijn bereid om dat zelf te doen) te plaatsen, hebben wij nog geen reactie mogen ontvangen.

Tot voor kort was het busstation van Eurolines bij station Duivendrecht in bedrijf. Ook daar was veel zwerfvuil met als gevolg rattenoverlast. Gezien de capaciteit van de nieuwe busterminal, het grote aantal gebruikers in combinatie met beperkte capaciteit van de gemeentereiniging van de gemeente Amsterdam, gaat dat alleen maar erger worden straks.

Met groene groet,

Reinoud Kroese

Golfclub Amsterdam Old Course

[Rens Snel \(4-5-2020\)](#)

Beste allemaal,

Op de Zoom-bijeenkomst van dinsdag 28-04 hebben we vanuit Tuinpark Dijkzicht aangegeven dat we nog schriftelijk zouden reageren op de ingebrachte stukken.

Inmiddels hebben we ook het verslag van bijeenkomst 2 ontvangen. Hieronder onze reactie op de verschillende stukken:

1. We kunnen ons redelijk vinden in het **inhoudelijk verslag van participatieronde 1**. Wel vinden we het jammer dat de onderbouwing van onze standpunten weggelaten is. Het verslag wordt daardoor nogal mager. Ook vinden we het jammer dat we geen inzicht hebben gekregen in de

inbreng van alle participanten. *Het excellbestand dat nagestuurd is met alle reacties, vinden we heel moeilijk leesbaar.*

2. **De notitie 'vragen en antwoorden n.a.v. eerste participatieronde groen'** riep bij ons allerlei vragen op én veel zorgen.

o In de antwoorden zien we weinig terug van de ingebrachte standpunten uit het inhoudelijk verslag. *Op 28-04 bleek dat het verslag ook niet benut was bij de beantwoording van de vragen.*

o Veel antwoorden vonden we vaag/onduidelijk, vrijblijvend of gebaseerd op aannames die niet onderbouwd worden. Een aantal voorbeelden:

§ **Water:** als de 'juiste' maatregelen getroffen worden zal er geen waterlast ontstaan in de tuinparken.

Wat zijn dan 'juiste' maatregelen? Tot nu toe zien we dat alle grote projecten (Treinracé, Arena,..) gezorgd hebben voor wateroverlast. Tot op heden (ook in de droge periode) is er sprake van wateroverlast in de hoek van de Buitensingel.

· **Tuincomplexen-veiligheid:** 'De sociale veiligheid zal in de nieuwe situatie sterk verbeteren dankzij de woningbouw in DNK'.

Waar is deze stelling op gebaseerd? Is het niet net zo goed mogelijk dat de sociale onveiligheid sterk zal toenemen?

· **Tuincomplexen-initiatieven-vrijwilligers:** 'Ouder-Amstel zou graag zien dat deze initiatieven door vrijwilligers gedraaid worden, door een samenwerking tussen volkstuinders en nieuwe bewoners'

Het zou fijn als er iets gezegd zou worden over de voorwaarden om die initiatieven mogelijk te maken (expertise, het budget en de ondersteuning).

· **Infrastructuur:** we missen **een totaalplan** voor het verkeer, in onze ogen zijn er nu er veel verkeerstechnische dilemma's die nog niet benoemd/opgelost zijn.

Vraag: is het mogelijk om de Buitensingel te transformeren in een 'fietsstraat' zoals dat in Amsterdam nu op veel plekken gebeurt (Sarphatistraat t/m Weesperplein en verder).

Infrastructuur - het fietspad dwars door de tuinparken: gesteld wordt 'daarmee de volkstuinen echt onderdeel worden van de woonwijk' én 'dat het prettiger fietsen is door het groen van de tuinparken dan door de drukkere Buitensingel'.

In onze eerdere schriftelijke reactie hebben we 5 redenen aangegeven waarom een nieuw fietspad niet nodig is (het ligt er al voor mensen die willen genieten van het groen) én bovendien vele nadelen heeft. Wij zouden graag zien dat daar serieus op in gegaan wordt.

Aanvullend daarop: voor het écht onderdeel worden van de DNK denken wij vooral aan 'mogelijkheden om van de natuur te genieten (door wandelen, fietsen, werken aan projecten) en er van te leren (rondleidingen, workshops, voorbeelden van duurzaam bouwen, wateropvang, natuurlijk tuinieren e.d.). Dat past bij onze identiteit die behouden moet blijven en versterkt kan worden.

Verbinden is dus in onze ogen iets anders en meer dan 'een louter verkeerstechnische invulling'.

· **Rol van gemeente A'dam in besluitvorming:** gesteld wordt dat Ouder-Amstel het bevoegd gezag is en dat A'dam de plannen moet uitvoeren binnen de (gezamenlijk) vastgestelde kaders en uitgangspunten.

Uit de brief van Jackie van de Bosch, gemeente A'dam (29-01-2020) begrijpen we 'dat het maken van de plannen voor de herinrichting van de tuinen, het openbaar maken en toevoegen van nieuwe functies gebeurt in samenwerking met de BVV en andere betrokkenen' én 'dat A'dam de komende maanden gesprekken zal starten met vertegenwoordigers van tuinparken in DNK om afspraken te maken over de samenwerking en de spelregels om in co-creatie te komen tot indeling tuinparken en aan te leggen voet- en fietspad'.

We vragen ons nu af met wie we om tafel moeten om -in goed overleg en samenwerking- toe te werken naar een nieuwe situatie voor de tuinparken die recht doet aan de ambities met de nieuwe wijk én aan de meerwaarde die de tuinparken opgebouwd hebben qua natuur, biodiversiteit, waterbeheer en aan onze educatieve en sociale functie.

3. **De Zoom-bijeenkomst van 28-04** heeft in onze ogen niet veel meerwaarde gehad. We sluiten ons aan bij de mail van De Federatie.

We kregen geen helder antwoord op onze vragen. Een echte uitwisseling, aandacht voor standpunten en onderbouwing, onderzoeken van alternatieven én verdere verdieping kwam niet tot stand. Het overleg duurde bijna 2 x zo lang als gepland wat een mogelijke reden is voor de irritaties aan het einde.

Voor een volgende keer lijkt het raadzaam om het doel veel scherper te formuleren en een strakke agenda op te stellen die duidelijk maakt hoe we naar het geformuleerde doel toewerken met duidelijke spelregels voor de verschillende participanten.

Ons lijkt het prettiger om een volgende bijeenkomst 'life' te organiseren, op Dijkzicht hebben genoeg mogelijkheden om dat te doen met 1.5 meter afstand. Een bijkomend voordeel daarvan zou zijn dat we de dan direct kunnen horen/zien wat de impact is van de plannen voor een fietspad én dat wij (en de andere parken) kunnen laten zien welke initiatieven 'eetbare tuin, boomgaard, insectenparadijs, kas, kweektuin' er al zijn die verder uitgebouwd kunnen worden met toekomstige bewoners van DNK.

Wij zijn overtuigd van de noodzaak tot samenwerking en van de mogelijkheden om Tuinparken van nog meer waarde te laten zijn voor de omgeving.

4. **Het verslag van de participatiebijeenkomst De Groene Denktank op 28 april**
Het verslag geeft een goed beeld van het overleg, bedankt daarvoor. We missen echter een aantal belangrijke passages én willen Daan dringend verzoeken of die alsnog opgenomen kunnen worden omdat die voor ons van groot belang zijn in het vervolgtraject.:
 - a. Het gaat om 28 april en niet om 28 januari
 - b. Inbreng Frieda Snel aan het begin n.a.v. de betrokkenheid van de ecologen: ieder ecooloog zal benadrukken dat 'verbonden beter is dan

verdeeld, groot is beter dan klein'. Dit moet ook meegenomen bij de inrichting van groen in DNK

- c. Pag. 3: Jorien Vollaard zou graag zien dat de 5 redenen waarom een fietspad onwenselijk is opgenomen in het verslag. Dat is nu nog niet gebeurd.
Bovendien heeft zij 2 x gevraagd naar een onderbouwing van de noodzaak van een fietspad, daar hebben we geen antwoord op gekregen. Dit is weggelaten uit het verslag.
- d. Het einde van het verslag: Jorien Vollaard heeft na de opmerking van Reinoud Kroese nogmaals benadrukt dat de tuinparken zeker bereid zijn mee te blijven meewerken aan de vergroting van de openbaarheid en het versterken van de meerwaarde die we nu al hebben voor natuur en mens. En dat ze het om die reden erg vervelend vindt dat de indruk gewekt wordt – met name door de wethouder- dat de tuinparken niet willen meebewegen, dat is pertinent onjuist.

Tot zover onze bijdrage.

We vertrouwen er op dat onze aanvullingen - én natuurlijk die van de anderen (die we graag zouden zien)- opgenomen zullen worden in de uiteindelijke verslagen.

Namens Tuinpark Dijkzicht

Rens Snel (voorzitter)

Reinoud Kroese (6-5-2020)

Beste deelnemers aan het participatietraject De Groene Denktank,

Namens Golfclub Amsterdam Course, hieronder onze reactie op het verslag van het 'Zoom' overleg op 28 april jl.

Wij missen in het meegestuurde Excel sheet 'Input' nog de input van o.a. Golfclub Amsterdam Old Course. En wellicht ook de input van andere Groene Denkers. Het vriendelijke verzoek aan Tertium is dan ook om dit overzicht verder aan te vullen en rond te mailen.

Opmerkingen over het verslag:

- pagina 2 - *Behouden groen*: in het kader van transparantie zou het goed zijn als de gemeente het door de ecologen verrichte onderzoek voorafgaand aan het opstellen van de concept-structuurvisie deelt met de participanten van de Groene Denktank;
- pagina 2 - het verslag geeft niet goed weer dat Peter Pieterse juist heeft aangegeven dat nieuwe natte natuur snel van waarde (binnen 3 a 4 jaar) kan zijn maar dat dit met nieuwe bomen en struiken juist niet het geval is;

- pagina 2 – de wethouder stelt dat een goede discussie alleen goed gevoed kan worden als er wordt uitgegaan van reële uitgangspunten. Dat de wethouder moeite heeft met het punt dat er veel groen bewaard moet blijven terwijl er veel opgehoogd moet worden om de wijk te ontwikkelen staat een beetje haaks op de wens van de gemeente zelf in de concept structuurvisie om *‘zoveel mogelijk bestaande structuren en natuurwaarden op te nemen in de plannen’* (zie ook de antwoorden van de gemeente op de door de Stichting Oud-Duivendrecht en Stichting Vrienden van Duivendrecht gestelde vragen dd. 28 april jl.). De crux is volgens ons om samen goed te kijken waar je wel en niet gaat bouwen en juist op de plekken waar je niet gaat bouwen – en dus bestaande natuur behoudt - is ophoging dan niet nodig. Een praktisch voorbeeld: op de golfbaan hebben wij - op een kleinere schaal weliswaar - de afgelopen jaren honderdduizenden kubieke meters veen uit de grond gehaald en op bepaalde stukken is het terrein twee tot wel vier meter opgehoogd. Behoud van natuur (monumentale bomen, veenweides en plas-dras gebieden) plus nieuwe natuurontwikkeling (natte natuur in de vorm van vijvers en natuurlijke waterwegen) was een belangrijke randvoorwaarde bij dit project. Het is een gegeven dat projectontwikkelaars en aannemers liever recht toe recht aan werken, d.w.z. alles afgraven en ophogen. Dat is goedkoper en minder complex. Het kan echt ook anders. Dat kost iets meer geld, maar dan levert ook veel meer op.
- pagina 2/3 – Klazien Haitjema stelt er in het hele gebied opgehoogd moet worden. De stelligheid waarmee de gemeente vorige week dinsdag aangaf dat er maar 1 waterpeil mogelijk zou zijn, staat haaks op de realiteit. Amsterdam Old Course zit al ruim 85 jaar op dezelfde plek en in al die jaren zijn er verschillende waterpeilen in de verschillende (omringende) deelpolders aanwezig. Dat is overigens overal in Nederland waar we onder N.A.P. zitten, het geval. Redelijkerwijs valt in te zien waarom dat in Amstelkwartier straks niet (meer) mogelijk zou zijn.
- pagina 3 – Infrastructuur – fietspad. Het moet duidelijk worden wat de gemeente Ouder-Amstel nu eigenlijk precies wil. Een vier meter breed doorgaand fietspad voor wielrenners, snorfietzers, scooters, brommers dwars door de volkstuinten die snel vanuit Amsterdam richting de ZiggoDome, de Arena en A’dam Zuid- Oost willen gaan? Dat kan dan via de buitensingel. Of een goede verbinding tussen de nieuwe woonwijk en de volkstuinten? Die ligt er al.
- Pagina 4, laatste alinea. In het verslag staat dat er *‘volgens hem’* ook bij de golfclub de bereidheid is om mee te denken. Het verzoek is om dit in het verslag aan te passen. Ik zit als bestuurder van Golfclub Amsterdam Old Course in de Groene Denktank, heb een mandaat van het bestuur en ik ventileer niet mijn persoonlijke mening maar praat namens de golfclub. Graag de zin dus aanpassen naar: *Ook bij de Golfclub Amsterdam Old Course is er nog steeds de bereidheid om mee te denken’*. Want die bereidheid is er al geruime tijd. Samen met de volkstuinten en de niet commerciële sportverenigingen in het plangebied hebben wij al in 2016 en 2017 al gebruikersvisies (DNK en DNK+) gepresenteerd aan de gemeente Ouder-Amstel en Amsterdam, waarop overigens nimmer enige reactie is gekomen.

Wij zijn blij met de feedback van De Federatie en Vredelust en delen hun zorgen over het participatietraject. Als niet in een participatietraject op de voorhand duidelijk wordt gemaakt waarover wel en niet gesproken kan en mag worden en als van de kant van de gemeente – zoals op 28 april jl. bij herhaling - wordt gesteld dat de participanten niet of weinig bereidwillig zijn, dat dat doorgaande fietspad er gewoon moet komen er geen gulden middenweg is tussen grond ophogen, woningbouw en natuurbehoud, is er dan nog sprake van een participatietraject?

De gemeente poneert met stelligheid dat behoud van stukken natuur met een hoge ecologische waarde niet kan omdat er huizen moeten worden gebouwd en ophoging van alle grond daarvoor noodzakelijk is. Daarmee bevestigt de gemeente impliciet dat de concept structuurvisie en het ontwerp stedenbouwkundige plan eigenlijk al 'set in stone' zijn en dat aanpassingen op welk gebied en in welke vorm dan ook, onbespreekbaar zijn.

Dit terwijl het participatietraject – ook volgens de gemeente zelf – een goed instrument is om gezamenlijk te bezien of er verbeteringen en accentverschuivingen in de conceptplannen mogelijk zijn waardoor er meer draagvlak en win-win ontstaat en er aan het de achterliggende doel van de gemeente, namelijk een aantrekkelijke groene woonwijk neerzetten, mogelijk veel meer recht wordt gedaan.

Ik wil nogmaals benadrukken dat Amsterdam Old Course - en ik neem alle andere participanten ook - meer dan bereidwillig zijn en blijven om constructief mee te denken.

Het participatietraject is de opmaat naar de structuurvisie maar het is tot dusver niet mogelijk gebleken om met de grondeigenaren en de stedenbouwkundigen echt inhoudelijk van gedachten te wisselen. Terwijl juist de hot topics die afgelopen dinsdag zijn besproken, ook mede voortvloeien uit het concept stedenbouwkundig plan. Dat is een gemiste kans en het zou daarom verstandig en wenselijk zijn dat voorafgaand aan de extra te organiseren sessie met de Groene Denktank niet alleen een helder proces en duidelijke kaders wordt geschapen maar dat er ook voor gezorgd wordt dat de stedenbouwkundigen dan ook aanschuiven.

Met vriendelijke groet,

Reinoud Kroese
Bestuur Golfclub Amsterdam Old Course

[Hanneke van der Beek \(6-5-2020\)](#)

Beste allen,

Veel dank voor de reacties van Amsterdam Old Course en Dijkzicht, die we volledig onderschrijven. Onze verdere input, inhoudelijk en naar aanleiding van de zoomsessie zijn al gedeeld, hierop hebben we geen verdere aanvullingen.

Met vriendelijke groet,

Namens tuinpark De Federatie,
Hanneke van der Beek

[Erica Schoen \(6-5-2020\)](#)

Dag allemaal,

Ik sluit me bij de opmerkingen van Hanneke aan. Ik was onaangenaam verrast dat onze opmerkingen en alternatieven direct worden afgedaan met het argument van ophoging en grondwaterpeil zonder inhoudelijke argumenten.
Namens het bestuur van Nieuw Vredelust,

Met vriendelijke groeten,
Erica Schoen

[Amsterdam Old Course \(15-5-2020\)](#)

PARTICIPATIE
CONCEPT-STRUCTUURVISIE DNK

MEI 2020

STADSPARK MET EEN "TWIST"

A. Achtergrond

Dit document bevat de bijdrage van Amsterdam Old Course (AOC) aan de participatie op de concept-structuurvisie DNK van de gemeente Ouder-Amstel d.d. 5 december 2019 (openbaar gemaakt op 29 januari 2019). Het omvat mede onze inbreng tijdens de participatiebijeenkomst met sportverenigingen op 9 maart 2020 en de on-line participatie "Groen" op 28 april 2020.

Wij verzoeken de gemeente onze bijdrage zoals opgenomen in dit document integraal mee te nemen in de beoordeling van de concept-structuurvisie en de concept-structuurvisie op basis daarvan aan te passen. Op de punten waar de gemeente aanpassing niet mogelijk acht, verwachten wij dat de gemeente gemotiveerd zal aangeven waarom dat zo is.

Onze bijdrage is gericht op het behoud en de inpassing in de planvorming van (1) het unieke cultuurhistorische karakter van verreweg de oudste golfbaan en clubhuis van Amsterdam en (2) de aanwezige zeer rijke flora en fauna op onze golfbaan. Daarbij geloven wij dat het behoud/inpassing van de golfbaan een belangrijke bijdrage kan leveren aan de benodigde waterbufferring in DNK die als gevolg daarvan tegen lagere kosten kan worden gerealiseerd.

Onze bijdrage bouwt voort op de aan de gemeente gepresenteerde gebruikersvisie van de niet-commerciële gebruikers DNK uit maart 2016 en onze presentatie DNK+ uit januari 2017. Net als toen zijn wij oprecht van mening dat bij moderne planvorming moet worden uitgegaan van de in een plangebied reeds aanwezige kwaliteit. Dus niet "een laag zand erover" en in geval van DNK een zeer substantiële laag zand.

Uiteraard streven wij met het behoud en inpassing van de golfbaan mede onze eigen belangen na. Daarmee kan onze inbreng echter niet worden afgedaan. Naast het golfspel gaat het om het behoud van de aanwezige cultuurhistorie en natuur. De concept-structuurvisie voorziet in de ontwikkeling van een toekomstige ecologische zone tegen hoge kosten. Met de golfbaan is die ecologische zone er echter al tegen lage kosten. Hieruit blijkt al dat het belang van onze inbreng verder gaat dan het golfspel.

Ter gelegenheid van de bespreking van de gebruikersvisie DNK in 2016 en de presentatie DNK+ in 2017 hebben wij de gemeente en de grondeigenaren uitdrukkelijk gevraagd om ons en de andere niet-commerciële gebruikers te betrekken bij de planvorming en ons uit te nodigen voor overleg daarover. De gemeente heeft daarop bij herhaling aangegeven dat onze inbreng moest wachten tot het participatieproces. Wij hebben dat als teleurstellend ervaren maar hadden het met de mededeling van de gemeente te doen. Die mededeling toen betekent echter wel dat de gemeente nu concreet wat met onze inbreng moet doen.

In onze bijdrage zullen wij achtereenvolgens ingaan op de geschiedenis van AOC (paragraaf B), de natuur op de golfbaan (paragraaf C), ons verenigingsleven (paragraaf D) en de sportbeoefening (paragraaf E). In paragraaf F werken wij het behoud/inpassing van de golfbaan in twee varianten nader uit.

B. Geschiedenis

Amsterdam Old Course is de oudste golfbaan van Amsterdam en één van de acht banen in Nederland die zijn ontworpen door het beroemde architectenbureau Colt, Alison & Morisson. Het clubhuis van AOC, een ontwerp van de bekende Amsterdamse architect F.A. Warners, werd geopend op 13 april 1935. De officiële opening van de championship course vond plaats op 14 september 1935 door burgemeester De Vlugt van Amsterdam.

Maandblad Golf schreef in 1941: "Hoewel nog altijd de duinen als hét ideale terrein voor het golfspel gelden, is men er in den Duivendrechtsen Polder toch in geslaagd een golfbaan aan te leggen, welke terecht tot in het buitenland geroemd wordt als een sportieve, interessante baan."

De baan is sinds de opening in 1935 enkele keren ingrijpend gewijzigd. Eind

jaren tachtig van de vorige eeuw verdwenen negen van de achttien holes als gevolg van de aanleg van de spoordijk Schiphol-Weesp en het station Duivendrecht. In 1993 werden twee nieuwe holes aangelegd nadat het voor AOC mogelijk werd om een oude rangeerbaan van de NS erbij te huren.

Kort na de eeuwwisseling werd de Utrechtboog gebouwd. Het spoorviaduct, dat een rechtstreekse verbinding tussen Schiphol en Utrecht mogelijk maakte, loopt dwars door de baan. Na voltooiing van de Utrechtboog in 2005 is de golfbaan aangepast door architect Frank Pont die gespecialiseerd is in de restauratie van Colt-banen.

Een groot deel van de baan is aangelegd op veengrond, 2 meter 40 onder NAP. Het veen is sinds 1934 elk jaar gezakt en de veenholes werden steeds natter. Daarom is de golfbaan in de periode 2012 - 2018 gerestaureerd.

Na aanpassingen op de bestaande droge holes zijn de veenholes volledig vernieuwd in de stijl van Colt, Alison & Morisson. De twee tot drie meter dikke veenlaag is afgevoerd en vervangen door een laag van zo'n 4,5 meter droge grond. De gerestaureerde holes zijn glooiend, net als in 1935, en liggen zo'n anderhalve tot drie meter hoger dan het oude maaiveld. De restauratie gebeurde wederom onder leiding van architect Frank Pont.

C. Natuur

AOC heeft sinds augustus 2017 het internationaal erkende GEO-certificaat voor duurzaam golfbaanbeheer. Het certificaat is aan ons uitgereikt door toenmalig wethouder De Maa van de gemeente Ouder-Amstel.

GEO staat voor Golf Environment Organization. Deze in Schotland gevestigde organisatie ondersteunt golfbanen in de hele wereld bij duurzaam beheer van het golfterrein in de breedste zin van het woord. Golfclubs die in aanmerking willen komen voor het GEO-certificaat worden door een onafhankelijke auditor getoetst op natuur- en waterbeheer (waaronder waterverbruik), energieverbruik, duurzame inkoop, milieuzorg (o.a. bemesting van de golfbaan, verwerking van afval en afvalwater) en 'community' (personeelsbeleid, contacten met plaatselijke overheden, naburige (sport)organisaties), etc.

Wij vinden natuurbehoud en -ontwikkeling belangrijk. Onze golfbaan is geen normaal sportterrein; het is een natuurgebied waar ook golf wordt gespeeld. Daarom is bij de restauratie veel aandacht besteed aan behoud én versterking van de natuurwaarden. De golfbaan heeft door hoogteverschillen en verschillende grondsoorten een aantal specifieke biotopen en is een stepping stone naar de volkstuinten en Groot Duivendrechtse polder. Hierdoor is AOC niet alleen een groene long in urbaan gebied maar ook een verbindende schakel voor ecosystemen.

Landschapsarchitect André Bijkerk heeft in maart 2015 een bomenplan

ontwikkeld. Uit recent flora- en fauna-onderzoek (2015 en 2019) blijkt dat er minimaal 300 boom-, planten- en kruidensoorten voorkomen op de baan, waaronder vele zeldzame soorten. Er zijn 70 vogelsoorten gespot; frequente bezoekers zijn de lepelaar, ooievaar, torenvalk en buizerd. De golfbaan was tot en met de jaren '80 een officieel vogelreservaat, maar daar is helaas een einde aan gekomen. De vos en egel lopen rond en er zijn meerdere zeldzame reptielen vissoorten.

Sinds 2012 zijn ruim 2.500 inheemse bomen en struiken geplant om een gevarieerder en gezonder bomenbestand te krijgen. De baan is verrijkt met 75 vogelkasten, bijenvolken, vlinderakkers en ijsvogelwanden en nieuwe waterpartijen (voor meer waterbuffering). Door de aanleg van plas-/draszones en het afvlakken van slootkanten is de oude veenweidevegetatie teruggekomen. De hakhoutstoof cultuur is hier nog volop aanwezig. Het historische Zwarte Laantje (uit de 15de eeuw) met knotwilgen is gerenoveerd en is nu een prachtig wandelpad langs de baan.

D. Verenigingsleven

Het beeld van golfclubs is van besloten verenigingen met voornamelijk rijke en oudere mannelijke leden. Dat is in Nederland in het algemeen niet het geval en het geldt zeker niet voor AOC. Alle leeftijdsgroepen inclusief jeugd zijn goed vertegenwoordigd in de vereniging en de club heeft een openbaar en tolerant karakter waardoor iedereen lid kan worden of als gast kan spelen. De leden komen voornamelijk uit Ouder-Amstel, Amstelveen en Amsterdam maar ook uit omliggende gemeenten.

Zoals bij elke gezonde sportvereniging ligt de focus niet alleen op sportieve prestaties maar ook op sociale cohesie. De beste teams spelen op hoog niveau in de nationale competitie; tegelijkertijd is er veel aandacht voor sociale wedstrijden en verbindende activiteiten naast golf. AOC is géén commerciële golfbaan maar een echte sportvereniging. Tientallen vrijwilligers hebben een rol in het clubleven en een grote groep leden spant zich in om de natuur op het terrein te stimuleren en verrijken. Dankzij een goede balans in de speerpunten van de club en dankzij het openbare karakter van de club is AOC een bloeiende vereniging.

E. Sportbeoefening

Golf is met 385.000 beoefenaars de op drie na grootste sport van Nederland (na voetbal, tennis en sportvissen). In 2019 is een onderzoek uitgevoerd om de positieve economische-, sociale- en ecologische waarde van golf te objectiveren. Vooral de sociale en ecologische waarde voor Nederland is indrukwekkend. De sport is gezond omdat die tot op hoge leeftijd kan worden beoefend en omdat golfers grote afstanden afleggen, veel bewegen en veel

calorieën verbranden.

Golf scoort dan ook zeer goed in de beweegnorm (minimaal 150 minuten per week matig intensief bewegen). Zo'n 92 procent van de golfers (tussen 18 en 54 jaar) haalt de beweegnorm ten opzichte van 75 procent van alle sporters in die leeftijdsgroep. In de leeftijd 55+ haalt 81 procent van de golfers de beweegnorm tegenover 50 procent bij alle sporters. Dat resulteert in lagere zorgkosten.

Niet alleen de leden van AOC spelen op de golfbaan; wij ontvangen jaarlijks minimaal 5.000 gastspelers, die hier in recreatief verband of in het kader van de jaarlijkse NGF competitie komen spelen. Veel van deze gastspelers wonen in de omgeving van groot Amsterdam.

Het is waar dat in de omgeving meerdere golfbanen bestaan. Daarbij tekenen wij echter aan dat Amstelborgh een par 3 baan is en door de ontwikkeling van DNK zal verdwijnen en dat ook de Waterlandse Golfclub in Amsterdam-Noord in haar voortbestaan wordt bedreigd. Dat laat alleen de druk bezette commerciële golfbanen De Hoge Dijk in Abcoude en Amsteldijk (9 holes) in Amstelveen wat voor het verzorgingsgebied van groot-Amsterdam wel heel beperkt is. The International in Badhoevedorp is voor "gewone golfers" niet toegankelijk.

F. Behoud/inpassing

Als voorkeursvariant streven wij naar het behoud van de zes holes van onze golfbaan ten zuidwesten van de Utrechtboog met een mogelijke uitbreiding naar negen holes zoals opgenomen in de presentatie DNK+ zodat een volledige golfbaan blijft behouden. Alhoewel ons dat zeer aan het hart gaat, begrijpen wij dat dat het gedeelte ten noordoosten van de Utrechtboog vlakbij station Duivendrecht dusdanige interessante ontwikkelingsmogelijkheden voor kantoren en hotels biedt dat behoud van de golfbaan bij het doorgaan van DNK daar geen optie is.

Wij zien het behoud van de zes/negen holes (met clubhuis) als onderdeel van het stadspark. Dat stadspark loopt dan ten zuiden van de Holterbergerweg in oost-westelijke richting zoals voorzien in de concept-structuurvisie en buigt ten noorden van de Holterbergerweg af in noord-zuidelijke richting. Een stadspark met een "twist" dus. Voor zover het stadspark met een twist zou resulteren in verminderde woningbouw mogelijkheden, valt te overwegen het stadspark ten westen van de Holterbergerweg in omvang te beperken en daar meer woningen te bouwen. In grote lijnen komt dit overeen met de gebruikersvisie DNK uit 2016.

Wij zien een golfbaan in DNK als openbare voorziening die toegankelijk is voor alle bewoners. Dus geen hoog hek er omheen maar hooguit lage witte hekjes om de baan af te bakenen zoals dat bijvoorbeeld in Schotland gebruikelijk is.

Verder denken wij aan wandelpaden en visvijvers en een clubhuis waar iedereen welkom is. Uiteraard behoeft de bescherming van wandelaars, hardlopers en vissers tegen rondvliegende golfballen enige aandacht, maar wij zijn ervan overtuigd dat wij daarin kunnen voorzien. In een co-creatie proces kan hieraan, net als nu ook al het geval is bij de volkstuinten, in goed overleg nadere invulling aan worden gegeven.

Wij zien de volgende voordelen van het behoud/inpassing van de golfbaan:

- ☑ Geeft DNK een uniek karakter (wie woont er nu in en woonwijk met een golfbaan in het stadspark?)
- ☑ Realisatie van uitgebreide voorzieningen tegen beperkte kosten en zonder afzondering van het gebied
- ☑ Laagdrempelige golfvoorziening die recht doet aan het oorspronkelijke Engelse karakter van golf als sport voor iedereen
- ☑ Realisatie ecologische zone tegen lage kosten en met "bewezen" flora en fauna
- ☑ Behoud cultuurhistorisch karakter van golfbaan en clubhuis uit 1935
- ☑ Beschikbaarheid waterbuffering tegen lage kosten en zonder dat hier een gebied voor moet worden gereserveerd
- ☑ Realisatie horecavoorziening die uitstijgt boven standaard brasserie
- ☑ Tegenwicht tegen een omgeving die wordt gedomineerd door voetbal (Ajax, Arena en FC Amsterdam)
- ☑ Realisatie recreatievoorzieningen voor wandelaars, hardlopers en vissers
- ☑ Realisatie natuur-educatieve programma's en schooltuintjes voor de basisscholen in DNK, Duivendrecht en Amsterdam Zuid-Oost
- ☑ Behoud van de bestaande hoogwaardige ecologische zone tussen AOC en de volkstuinten.

Tegenover deze voordelen bestaan naar onze mening eigenlijk geen nadelen anders dan dat de concept-structuurvisie moet worden aangepast en de planvorming mogelijk opnieuw moet worden doorgerekend. Dat is echter inherent aan een participatieproces.

Als alternatieve variant zien wij mogelijkheden een 9-holes golfbaan te realiseren in het stadspark zoals dat nu is voorzien in de concept-structuurvisie. Voor een golfbaan is ongeveer 20 ha. nodig en in een stadspark ter grootte van het Vondelpark moet dat eenvoudig mogelijk zijn.

G. Tot slot

Wij zien onze inbreng als het begin van een mooie en vruchtbare samenwerking met de gemeente Ouder-Amstel en de grondeigenaren. Uiteraard zal er veel moeten worden gerekend en getekend maar dat moet sowieso bij een dergelijke grootschalige gebiedsontwikkeling als DNK. Wij rekenen en tekenen graag mee en nemen ons voor als onderdeel daarvan een gezonde business case voor de exploitatie van de golfbaan als onderdeel van DNK op te stellen.

* * *

Verslag participatiebijeenkomst De Groene Denktank

Op 4 juni kwamen alle deelnemers aan de participatie in de raadszaal van de gemeente Ouder-Amstel nog eenmaal bij elkaar om de eerder geleverde input verder aan te scherpen.

Deelnemers

- Niek Heering (Stichting Vrienden van Duivendrecht)
- Reinoud Kroese (Golfclub Amsterdam Old Course)
- Jorrien Vollaard (Tuinpark Dijkzicht)
- Rens Snel (Tuinpark Dijkzicht)
- Frida Snel (Tuinpark Dijkzicht)
- Carel Petersen (Tuinpark Dijkzicht)
- Erica Schoen (Tuinpark Nieuwe Vredelust)
- IJsbrand de Boer (Tuinpark Nieuw Vredelust)
- Cees van Broekhuijsen (Tuinpark De Federatie)
- Hanneke v/d Beek (Tuinpark De Federatie)
- Romy Schuurman (Tuinpark De Federatie)
- Ralf Grevelink (Voorzitter Bond van Volkstuinders)
- Wanda Nikkels (Werkgroep Openbare Ruimte, Coherente)
- Edzard Lisser (Werkgroep Openbare Ruimte, Coherente)
- Peter Pieterse (DUO+)
- Jacky van den Bosch (Gemeente Amsterdam) – via ZOOM
- Iruma Rodriguez (Gemeente Amsterdam) – via ZOOM
- Marian van der Weele (wethouder Ouder-Amstel)
- Klazien Haitjema (Gemeente Ouder-Amsterdam)

Na het welkomstwoord van gespreksleider **Menno van der Veen** en wethouder **Marian van der Weele** volgt een voorstelronde waaruit blijkt dat iedereen opgelucht is dat we weer fysiek bij elkaar zijn.

Voordat alle deelnemers uitgebreid aan het woord komen, geeft **Klazien Haitjema** (gemeente Ouder-Amstel) een presentatie waarin ze kernachtig weergeeft wat voor zorgen, wensen en ideeën er tijdens de vorige twee participatierondes (questionnaire en zoom-bijeenkomst) zijn opgehaald. Ook legt ze uit waarover er precies geparticipeerd kan worden, ze gebruikt hiervoor de tuinparken als voorbeeld. “In de structuurvisie staat dat er meer verbinding gaat komen tussen de tuinparken en de omgeving. Daarvoor zijn nieuwe routes nodig. Dat hoeft niet per se een snelfietsroute te zijn. Het gegeven dat er een verbinding moet komen, is een vast uitgangspunt. Maar er staat niet duidelijk hoe, dat is een verfijningsslag die we kunnen maken.”

Volgens **Carel Petersen** is het toch niet helemaal duidelijk waar de participanten invloed op kunnen uitoefenen. Hij wijst hierbij op hoofdstuk 5.4 (participatie) in de conceptstructuurvisie en dan specifiek de tekst onder de kop *Krachtenveld*.

Door de gemeente Ouder-Amstel en Tertium wordt beloofd dat er aan de deelnemers van de sessie een lijst met kaders wordt rondgestuurd om meer helderheid te scheppen. Hierbij maakt Menno van der Veen nog de opmerking dat het een compacte lijst is.

Aanvullingen van deelnemers

Na de presentatie krijgen de deelnemers de gelegenheid om aanvullingen te doen.

Niek Heering benadrukt dat het behoud van het groen en bestaande structuren voorop moet staan. Hierbij roept ze op tot meer transparantie bij het maken van de keuzes. De gemeente Ouder-Amstel kan volgens haar de keuzes goed onderbouwen. Daarbij zou ze graag zien dat de alternatieven die zijn afgefallen ook worden benoemd.

Cees van Broekhuijsen zegt dat het fietspad een van de grootste bottlenecks is. Hij wijst daarbij op het alternatieve plan dat hij eerder heeft gemaakt. Daarin heeft hij een oplossing aangereikt voor het fietspad, maar ook voor onder andere het parkeren. Hij wil weten of er naar dat alternatieve plan wordt gekeken.

Klazien Haitjema laat weten dat het plan bij haar niet bekend is, maar dat ze er graag naar zou kijken. Ze gaat hier contact over opnemen met **Jacky van den Bosch** van de gemeente Amsterdam.

DD: De gemeente heeft de schets van Cees van Broekhuijsen inmiddels ontvangen. Deze schets is onder dit verslag opgenomen.

Rens Snel vertelt dat de alternatieve route voor het fietspad die Cees van Broekhuijsen in zijn plan heeft opgenomen ook door Tuinpark Dijkzicht is geopperd. De route is terug te vinden in het verslag van de eerdere bijeenkomsten.

Na dit gemaakte punt neemt **Marian van der Weele** het woord. Ze laat weten dat ze zich wil inzetten voor het behoud van cultureel erfgoed. Ze verwijst daarbij naar het clubhuis van de Amsterdam Old Course. Dat clubhuis staat op de shortlist om een gemeentelijk monument te worden.

Niek Heering vindt dat er niet alleen naar de monumenten moet worden gekeken, maar ook naar de omgeving rond de monumenten. De omgeving maakt volgens haar het monument en andersom, ze zijn kortom onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Frida Snel roept de gemeente op om nogmaals goed te kijken naar alles wat het gebied al heeft, van groen tot clubhuis.

Reinoud Kroese refereert hierbij aan Het zwarte laantje. Volgens hem is dat laantje al eeuwenoud. De Amsterdam Old Course heeft het laantje de afgelopen zes jaar via oude kaarten in oude glorie hersteld. Hij vindt het een bestaand waardevol element dat behouden zou moeten blijven.

Marian van der Weele vraagt of hij documenten bezit die bewijzen dat het laantje al zo oud is.

Reinoud Kroese belooft de wethouder en de andere deelnemers meer informatie toe te sturen.

DD: REINOUD KROESE HEEFT DIE MAIL INMIDDELS RONDGESTUURD, ZIE ONDER DIT VERSLAG.

Reinoud Kroese laat ook nog weten dat er veel zorgen zijn over het verdwijnen van het bestaande groen. En hij wil nog een korte opmerking maken over de wensen: stimuleer biodiversiteit en maak stille plekken. Een stadspark is volgens hem levendig, de naam zegt dat volgens hem al. Maar waar zijn de stille plekken dan, vraagt hij zich af. Zulke stille plekken kun je volgens hem ook op een golfbaan creëren, daar zijn genoeg voorbeelden van

Ijsbrand de Boer zegt zich zorgen te maken over het vertrouwen dat de participanten in de gemeente Ouder-Amstel hebben. Hij zegt daar meteen bij dat hij begrijpt als er wantrouwen heerst. Daarbij refereert hij onder andere aan het recent verschenen artikel in dagblad Trouw. Hierin werd gemeld dat de overheid in de laatste decennia 11 miljard in groenbehoud heeft geïnvesteerd, maar dat die investeringen nauwelijks iets hebben opgeleverd. Ook refereert hij aan het nog niet bekeken plan van Cees van Broekhuijsen.

Klazien Haitjema maakt duidelijk dat ze openstaat voor ideeën en dat ze hoopt dat de deelnemers daar ook vertrouwen in hebben. De gemeente heeft er volgens haar voor gekozen om het participatietraject breed op te zetten en zo dus ook breed input op te halen waarmee de structuurvisie kan worden verrijkt en aangescherpt.

Carel Petersen wil er een correctie maken op de opmerking van Ijsbrand de Boer. Volgens Petersen kan De Boer niet zomaar namens alle aanwezigen spreken. Hij herkent zich namelijk niet in de woorden van De Boer. Volgens hem is wantrouwen een veel te zware kwalificatie.

Daarna volgt nog een vraag van **Cees van Broekhuijsen**. De vraag gaat over de mogelijke komst van tijdelijke jongerenwoningen in De Nieuwe Kern. Komen die er wel of niet?

Klazien Haitjema geeft aan dat er inderdaad wordt verkend of er toch een mogelijkheid is om tijdelijke flexwoningen te realiseren. Het flexwonen is een apart onderdeel van de Bouwimpuls. De Nieuwe Kern kan hier kandidaat voor zijn. Er wordt nog gekeken wat hiervoor nodig is en welke locaties hier mogelijk voor in aanmerking komen.

Deze tijdelijke huisvesting is voor de gemeente Ouder-Amstel interessant omdat hiermee woonruimte voor doelgroepen (studenten, starters, jongeren, statushouders) wordt gerealiseerd waar veel vraag naar is.

Na een korte koffiepauze krijgen de deelnemers de kans om nog aanvulling te doen, maar wordt ook gevraagd naar De Nieuwe Kern in 2030. Wat zouden de deelnemers willen zien als ze in 2030 in De Nieuwe Kern rondlopen. Wat zou ze trots maken?

Frida Snel laat het boekje van **De Groene Denktank** zien. Ze leest een passage voor waarin wordt gesproken over het oorspronkelijke landschap dat als uitgangspunt genomen moet worden voor De Nieuwe Kern. De sfeer van de volkstuinen en het oude Duivendrecht – dat zou ze in 2030 in De Nieuwe Kern willen zien. En dat de nieuwkomers daar in meegenomen worden.

Niek Heering doet hierop een aanvulling: “Oud en nieuw kunnen mooi samengaan. Dat zie je bij station Duivendrecht en het weitjespark en de bebouwing naast het station. Oud en nieuw versterken elkaar.

Rens Snel vertelt dat hij in 2030 tachtig wordt. Hij zou het mooi vinden als we dan met elkaar trots zijn op wat is bereikt. Hij benadrukt dat samenwerking hiervoor het allerbelangrijkste is.

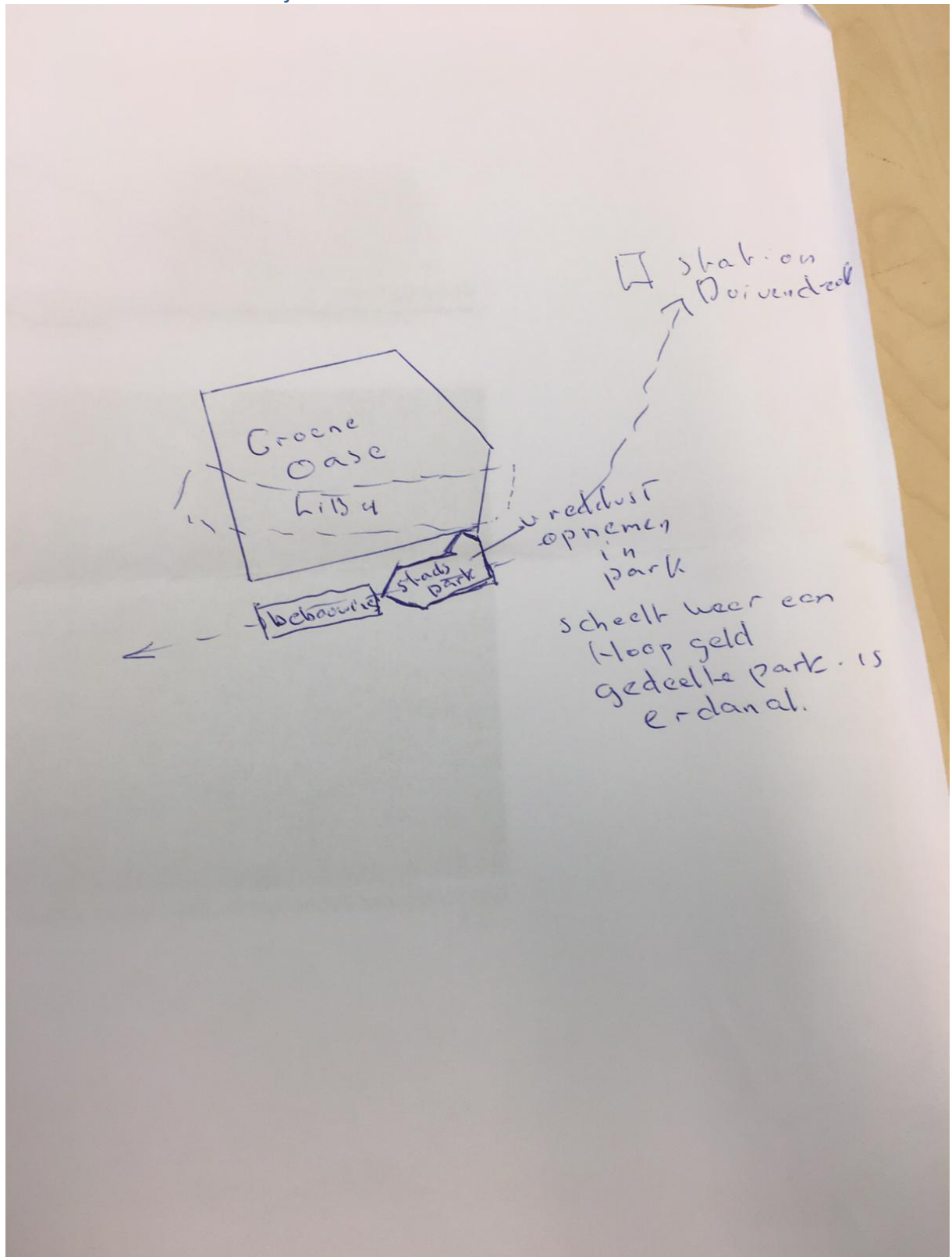
Edzard Lisser roept nog op om goed te kijken naar de verbinding van het groen bij Duivendrecht met het groen van De Nieuwe Kern.

Ijsbrand de Boer hoopt dat, als je in 2030 aan de bewoners van De Nieuwe Kern vraagt waarom ze daar zijn gaan wonen, ze antwoorden dat de integratie van het bestaande groen in de nieuwe wijk de voornaamste reden is.

Ralf Grevelink: “Het zou mooi zijn als in 2030 iedereen die in het gebied zit het gevoel heeft dat ze wezenlijk onderdeel van het gebied zijn. En dat de mensen met hun gezicht naar elkaar toe staan. Met elkaar samenleven. Samenleven is niet alleen ruimte claimen, maar ook geven.”

Reinoud Kroese: “Nieuwkomers kunnen zich in De Nieuwe Kern alleen meteen thuisvoelen als ze terecht komen in een uitgebalanceerde omgeving. Een omgeving die niet alleen uit nieuwbouw bestaat, maar een omgeving waar je de historie voelt en het groen met elkaar verbonden is.”

Aan het slot van de bijeenkomst laten **Klazien Haitjema** en **Marian van der Weele** weten dat ze blij zijn dat deze avond heeft plaatsgevonden. Het heeft volgens beiden waardevolle aanvullingen opgeleverd.

scheelt weer een
loop geld
gedeelte park. is
erdanal.

Mail Reinoud Kroese met betrekking tot Het zwarte laantje (4 juni)

Beste allen,

Ik vond het een prettig en constructief overleg vanavond.

Het kan zijn dat ik niet van iedereen die vanavond aanwezig was, het e-mailadres heb. Die krijgen dit bericht dan niet.

@Daan, kan jij wellicht dit bericht naar hen doorsturen? Bij voorbaat dank.

“Het Zwarte Laantje komt al voor op de oudst bekende kaart van de omgeving van Amsterdam, de kaart van Joost Jansz. Bilhamer, gedateerd 31 juli 1575. Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat het Zwarte Laantje blijkbaar de verbinding vormde tussen het Kasteel der Heeren van Aemstel in Ouderkerk en de stad Amsterdam”.

De complete 85 jarige geschiedenis van de golfbaan, AOC en de historie van het Zwartje Laantje staat online. Als je op de volgende link klikt:

<https://amsterdamoldcourse.wordpress.com/1934-2/>

en je gebruikt de zoekfunctie van je browser en tikt “zwarte laantje” in, dan krijg je 37 hits, waaronder oude kaarten, foto’s van de boerderijen die hier ooit stonden, welke Duivendrechtse families er woonden etc.

Van de boerenerven aan het Zwartje Laantje is er eentje behouden gebleven, omzoomd door oude, monumentale bomen, vlak bij het NS station Duivendrecht. Het zou mooi zijn als in die hoek van het te ontwikkelen gebied waar volgens de concept stedenbouwkundige plannen kantoren moeten komen, dat boerenerv inclusief de bomen een natuurlijk rustpunt wordt tussen de kantoren (door).

Hetzelfde geldt voor het Zwartje Laantje zelf. Dat kan prima fungeren als een van de nog te plannen doorgaande fiets- en/of looproutes vanuit de nieuwe wijk & stadspark via het clubhuis naar NS Station Duivendrecht en de oude kern van Duivendrecht. Want wie bewaart, heeft wat!

Op ‘clubhuis’ zoeken kan natuurlijk ook. Dat zie je waarom het een heel bijzonder gebouw is. Als er nog een volgende bijeenkomst wordt georganiseerd, dan kan dat prima bij ons.

Met groene groet,
Reinoud Kroese
Amsterdam Old Course

Bijlage 7

Participatie maatschappelijke organisaties

Participatieronde 1

In de eerste participatieronde met de maatschappelijke organisatie kregen meer dan dertig maatschappelijke organisaties in en om het plangebied een questionnaire toegestuurd. Via de vragenlijst konden ze reageren op de concept-structuurvisie en zo hun zorgen, wensen en ideeën doorgeven.

Deelnemers

- Marianne Hoek (muziekschool Ouder-Amstel)
- Frans Cornet (Amstelwijs)
- Jolanda van Dam (Stichting Kinderopvang Diemen)
- Eugène Brussee (St. Urbanuskerk Ouderkerk aan de Amstel)
- Douwe Vonk (Werkgroep Ruimtelijke Ordening en Verkeer, Coherente)
- Phily Hinfelaar-Verheijde (St. Urbanuskerk Duivendrecht)
- Gerald Monterie (samenwerkende apotheken Diemen en Duivendrecht)
- P.J. Heidstra (De Zonnebloem)
- Caroline Sonnenberg (Amstelkerk)
- Rob Schilthuis (KMN Kind en CO)
- Anneke Mulder (Welzijnsstichting Coherente)
- Wietske Dikkers (Welzijnsstichting Coherente)
- Mark Kaandorp (Medisch Centrum Holland Park)
- Niek Heering (Stichting Vrienden van Duivendrecht)
- Ans Quirijnen (Stichting oud Duivendrecht)
- Jo Blom (Stichting Vrienden van Ouderkerk)

Response op questionnaire

- **Vraag 1: De concept-structuurvisie houdt rekening met ruimte voor bovenstaande maatschappelijke voorzieningen. Wat vindt u belangrijk? Wat spreekt u aan?**

Marianne Hoek Alle voorzieningen die hier genoemd zijn vind ik belangrijk. Kunnen jongeren en ouderen samen gebruik maken van één centrum en daarmee nieuwe verbindingen aangaan?

Frans Cornet Alles-in-één-basisschool spreekt mij aan. Maar de invulling van dat concept moet eerst goed doordacht worden. Anders worden het "Brede Scholen": één gebouw met groepslokalen en BSO-ruimtes. En dat zou een gemiste kans zijn. Dit goed doordenken heeft tijd nodig en dus niet pas beginnen als het gebouw ontworpen moet gaan worden, want dan is het te laat.

Jolanda van Dam Alle bovenstaande voorzieningen zijn belangrijk. Mijn interesse gaat m.n. uit naar de Alles-in-één-basisscholen en het voortgezet onderwijs. In Diemen is vorig jaar een serieuze poging gedaan om een dependance van het OSB te openen, maar dat is niet gelukt. Het type aanbod (alle niveaus in 1 klas) sprak ouders van m.n. HAVO en VWO kinderen minder aan. Hoe wordt de middelbare school in Ouder Amstel ingericht? Wat voor type onderwijs? Wordt het een dependance van een bestaande school? Verder gaat mijn interesse uiteraard uit naar de kinderopvang. Wij, SKD, zouden graag de samenwerking met een basisschool aan willen gaan.

Eugène Brussee Een Huis van de Wijk lijkt me belangrijk dat toegankelijk is voor verschillende leeftijden. Ook ruimte voor Kunst en cultuur in combinatie met horeca.

Phily Hinfelaar-Verheijde Dagbesteding, huis van de wijk, jongerencentrum, buurtkamer.

Gerald Monterie Goed om te zien dat voldoende ruimte is gereserveerd voor medische voorzieningen.

P.J. Heidstra Huis van de wijk, prima, medisch centrum prima, kunst en cultuur prima. Maar zorg er wel voor dat er ook horeca is van 09:00 tot 23:00. Dat is een belangrijke verbindende factor, ontmoetingsplaats. Vergeet niet parkeerplekken in te plannen bij bovenstaande voorzieningen.

Caroline Sonnenberg School met voldoende mogelijkheid om buiten te spelen. Ruimte voor kunst en cultuur van allerlei soorten. Dagbesteding en andere voorzieningen voor ouderen.

Anneke Mulder en Wietske Dijkers Coherente is werkzaam voor verschillende doelgroepen/leeftijden. Van belang is om goed te weten hoe de bevolkingssamenstelling eruitziet. Wie gaan er wonen; starters verlangen andere voorzieningen dan ouderen. Kan de gemeente in het kader van de structuurvisie aangeven naar welke bevolkingssamenstelling wordt gestreefd in De Nieuw Kern? Belangrijk is om in de buurt van de seniorenwoningen de

winkels en het buurtcentrum te situeren. Veel maatschappelijke functies staan nu ingetekend bij deelgebied 4: het schakelgebied.

Mark Kaandorp Het Medisch Centrum met daarin Huisarts , Fysiotherapie , apotheek , tandartsen (en overige medici).

Ans Quirijnen, Jo Blom en Niek Heering

- Het heeft de voorkeur van de stichtingen om één groter medisch centrum centraal in de wijk te maken. Het MC heeft zowel Duivendrecht als Ouderkerk dan als verzorgingsgebied. De stichtingen vragen nog eens kritisch te kijken naar de daadwerkelijk benodigde oppervlakte.
- De stichtingen zijn geen voorstander van een alles-in-één-basisschool. In Ouderkerk sluit dit concept op veel weerstand.
- De stichtingen zijn geen voorstander van voortgezet onderwijs in de wijk. Er is gerenommeerd voortgezet onderwijs in de zeer nabije omgeving, dat mede door de nabijheid van Duivendrecht-station goed is ontsloten.
- Eén geïntegreerd sociaal en cultureel ontmoetingscentrum met hierin faciliteiten zoals jongerencentrum, dagbesteding, kunst en cultuur en de beide 'kamers'. Beide 'huis van de wijk' en 'buurtkamer regulier' zijn uiteraard werktitels, de stichtingen pleiten voor een meer wervelende benaming voor het sociale en culturele ontmoetingscentrum van het Duivendrechts Kwartier.

➤ **Vraag 2: Is er een maatschappelijke voorziening die u in deze lijst mist? Zo ja welke?**

Marianne Hoek Ik mis kunsteducatie(kunstencentrum) en bibliotheek. Dit valt onder kunst en cultuur maar ik zou het liever met name genoemd zien om er zeker van te zijn dat deze voorzieningen aangelegd worden.

Jolanda van Dam Consultatiebureau, maar wellicht valt dat onder de noemer van kleinschalig medisch centrum.

Eugène Brussee Een plek voor kerkelijke samenkomsten of activiteiten.

Caroline Sonnenberg Ontmoetingsmogelijkheden voor religieuze groepen; kunnen zij gebruik maken van voorzieningen die voor diverse andere groepen zijn?

Rob Schilthuis Kinderopvang BSO, tenzij die opgenomen is in "alles in een basisschool".

Anneke Mulder en Wietske Dijkers Nee, maar binnen de centrale voorziening moet voldoende ruimte gecreëerd worden voor verschillende doelgroepen en doeleinden. Te denken valt aan een eigen "honk" voor de jeugd. Bijvoorbeeld wel bij een buurtcentrum, maar met een aparte ingang.

Mark Kaandorp Daarnaast zou het mooi zijn als we in deze week ook gekoppeld (aansluitend) een sportschool kunnen gaan creëren (en geen basic fit oid) om daar de mogelijkheid te

kunnen bieden omde mogelijke ...10.000 nieuwe inwoners te kunnen voorin van een sportfaciliteit.

Ans Quirijnen, Jo Blom en Niek Heering Wij missen de functie van bibliotheek, van financieel café en van 'repair café'.

- **Vraag 3: Aan welke voorwaarden moeten de plannen voor De Nieuwe Kern voldoen zodat u tevreden bent?**

Marianne Hoek Alle getoonde plannen vind ik mooi. Ruimte voor wonen voor alle leeftijden en sociale groepen, ruime plaats voor natuur, aandacht voor sociaal leven, cultuur en sport. Ik vraag me wel af hoe het met de luchtkwaliteit in het gebied is gesteld.

Jolanda van Dam Veel groen en een mooie bouwstijl.

Eugène Brussee Dat het een plek is waar mensen zich veilig voelen en zich thuis kunnen voelen.

Douwe Vonk Een motivatie voor een nieuw fietsviaduct over de A2 op ongeveer 600m van een prima fietsvoorziening over de A2.

Het plan voorziet in een nieuw viaduct over de A2 voor fiets en voetganger. Aan de kant van de Groot Duivendrechtsche Polder ligt een fietspad parallel aan de A2 op geringe afstand van de A2. Om aansluiting te krijgen met dit fietspad is een grote lus nodig. Zie fietsviaduct over A2 ter hoogte van de Van Der Madeweg. Als het nieuwe viaduct gaat aansluiten op het bestaande fietspad over de dijk van de voormalige polder De Toekomst dan moet men zich wel realiseren dat dit recreatieve pad gesloten is in het vogel broedseizoen. Overigens zijn de fietsvoorzieningen via de Burg. Stramanweg over de A2 prima. Vanaf de Borchlandweg kan, o.a. via fietstunnels, in de huidige situatie stoplicht vrij gereden worden naar Ouderkerkerplas, Zwembad, dorp Ouderkerk aan de Amstel en brug over de Amstel. Wat ontbreekt is een motivatie voor de keuze van een fietsviaduct over de A2 waarbij betrokken wordt de aansluitingen op de bestaande fietsvoorzieningen aan de kant van de Duivendrechtsche Polder, de agrarische bestemming met rust in het broedseizoen en de meerwaarde ten opzichte van de huidige situatie met twee passages over de A2 voor de fiets namelijk aan de noordkant aansluitend op de Groene Oase en aan de zuidkant via de Burg.Stramanweg.

Phily Hinfelaar-Verheijde Een goede aansluiting van zowel de oude kern van Duivendrecht als van Ouderkerk.

Goede toegankelijkheid van het station Duivendrecht vanuit de oude kern van Duivendrecht.

Gerald Monterie In eerste instantie bekijken we de ontwikkelingen vanuit Duivendrecht.

Werkzaam als apothekers in de apotheek in Duivendrecht beseffen we dat de ontwikkeling van De Nieuwe Kern de toekomst van een apotheekvoorziening in Duivendrecht veilig kan stellen.

Wat is de trend? Duivendrecht is veel te klein voor een zelfstandige apotheek. Als voorbeeld kan spreken dat zorgverzekeraar Menzis per 1 jan 2021 dreigt om uitsluitend nog grotere apotheken te willen contracteren.

Dit is jammer; vijf jaar geleden hebben we in Duivendrecht een gezondheidscentrum opgericht, waarin huisartsen, wijkzorg, een diëtist en de apotheek samenwerken. Dit is een groot succes en wij geloven in deze formule.

Wat ons betreft wordt bij de plannen voor De Nieuwe Kern rekening gehouden met de voorzieningen in Duivendrecht en waar mogelijk een voorstel ontwikkeld waarbij beide delen van Ouder-Amstel over kwalitatief goede zorgvoorzieningen kunnen beschikken.

P.J. Heidstra Wat het wonen betreft vermeldt u niet wat koop en huur is. 30% sociaal is huur, duidelijk, maar vrije sector kan zowel koop als huur zijn. Wat is de parkeernorm bij de wooneenheden. Maak die a.u.b. niet te krap.

Anneke Mulder en Wietske Dijkers Het moet een veilige, groene en leefbare omgeving worden. Er komt een groot park van 35 hectare (Vondelpark is veel groter 47 hectare, maar dit ter zijde) over de Holterbergweg. Dit kan geluidsoverlast geven, terwijl je dit nu juist niet wilt in een park. Bovendien is het park vrij smal. De vraag is of het daarmee een adequate voorziening wordt voor recreatie dicht bij huis voor minstens 8.400 inwoners.

Te denken valt ook aan de openstelling van de volkstuinten voor publiek.

Mark Kaandorp Het idee staat op zich heel goed, een goed fundament waaraan er in mijn ogen een goede verhouding is tussen bouw, groen, educatie en scholen. Wel ben ik benieuwd naar de eventuele OV-voorzieningen in de wijk

Ans Quirijnen, Jo Blom en Niek Heering

- Behoud en integratie van maatschappelijk voorzieningen met bestaande waardevolle ecologische en historische groen en gebouwen in het gebied.
- Een organisch geheel met de andere kernen in Ouder-Amstel door goede en logische verbindingen.
- Alle integrale en sociaal veilige ontwikkeling om het station Duivendrecht van alle kanten goed toegankelijk te maken, moet onderdeel uitmaken van de structuurvisie van De Nieuwe Kern.

➤ **Vraag 4: Wat zijn uw grootste zorgen over De Nieuwe Kern?**

Marianne Hoek De hoeveelheid fijnstof in de lucht en de geluidsoverlast van het verkeer lijken me groot op deze locatie.

Jolanda van Dam Er is voor de winkels/ondernemers veel concurrentie in de buurt. Het is dan ook belangrijk dat de huur relatief laag blijft zodat er een eerlijke kans ontstaat voor de kleinere ondernemers.

Eugène Brussee Hangjongeren

Phily Hinfelaar-Verheijde De niet geringe kans op overlast en luchtvervuiling door het bouwen van busterminals naast station Duivendrecht.

Gerald Monterie Dat de ruimte betaalbaar zal zijn voor zorgverleners.

P.J. Heidstra Er is veel vraag naar seniorenwoningen. Zullen die gebouwd worden?

Anneke Mulder en Wietske Dijkers De kosten van de verschillende type woningen. Voor de doorstroming van ouderen en toekomst voor de jongeren moeten er betaalbare woningen komen. En een zorg is de dichte bebouwing. Ging het in de eerste stukken nog over 4500 woningen, nu zijn het er al 5600.

Mark Kaandorp De medewerking van de grondeigenaren en de prijzen van de te bouwen appartementen

Ans Quirijnen, Jo Blom en Niek Heering

- Fragmentarisch en versnipperde ontwikkeling in plaats van regie gestuurd.
Door de op dit moment versnipperde ontwikkeling worden toekomstige ontwikkelingen mogelijk beperkt in hun uitwerking. Zo zijn vooruitlopend op de concept structuurvisie al omgevingsvergunningen verstrekt aan PostNL, Verkeersschool Nelen en binnenkort de Touringcarterterminal pal voor het Station NS Duivendrecht. En in de zeer nabije toekomst zit de bouw van De Smart Mobility Hub (SMH), met sportfaciliteiten bovenop het dak, al in de pijplijn;
- Dat het te ontwikkelen gebied geen organisch geheel vormt met de andere kernen in Ouder-Amstel;
- Geen evenwichtige verdeling van sportfaciliteiten in het gebied;
- Verkeersafwikkeling van het totale gebied, zowel bestaand (incl. evenementen) als nieuw;
- Een transparante opzet en deelname (ook in tijden van corona) en uitwerking van de participatie om te waarborgen dat alle betrokkenen gehoord worden en al hun input ingewogen wordt.

➤ **Vraag 5: Heeft u nog specifieke wensen met betrekking tot De Nieuwe Kern?**

Marianne Hoek Ik heb de wens dat er plaats is voor onze muziekschool, liefst in samenhang met een dansschool, een bibliotheek en beeldend onderwijs. Misschien is er ook ruimte voor een zaal voor de hele wijk waar voorstellingen van kleinere omvang kunnen plaatsvinden.

Eugène Brussee Een plek voor kerk en geloof.

Phily Hinfelaar-Verheijde De vraag om nog eens goed te kijken naar de noodzaak van de bouw van kantoorruimte, zeker gezien het aantal leegstaande kantoorpanden.

Gerald Monterie Door initiatiefnemers vroegtijdig bij de concrete planvorming te betrekken zou de mogelijkheid moeten ontstaan dat een ideale ruimte (letterlijk bedoeld) voor zorgverlening beschikbaar komt.

Anneke Mulder en Wietske Dijkers Zoals eerder aangegeven, een plek voor jeugd- en jongeren.

Mark Kaandorp Wij zouden graag betrokken willen worden in de ontwikkeling van het medisch centrum (we hebben al 2 medische centra in de buurt , oa Holland Park).

Ans Quirijnen, Jo Blom en Niek Heering

- Optimale benutting van beschikbare mogelijkheden om maximaal te verduurzamen.
- De naam DNK is een werktitel. Wij zien graag dat deze op termijn wordt omgedoopt in Duivendrechts Kwartier.

➤ **Vraag 6: Heeft u nog andere ideeën die u kwijt wil.**

Phily Hinfelaar-Verheijde Zou graag indien nodig mee willen denken.

Anneke Mulder en Wietske Dijkers Ruimte voor horeca, een eet- of koffietentje niet alleen bij kantoren maar op een leuke plek in de wijk (bijv. in het stadspark)

Mark Kaandorp Die zouden wij graag nader in een in te plannen gesprek willen toelichten

Ans Quirijnen, Jo Blom en Niek Heering Wij willen ook graag betrokken worden bij het verder brengen van andere thema's binnen DNK. Op deze wijze gaat er geen betrokkenheid, kennis en ervaring verloren.

➤ **Vraag 7: Zou u zelf activiteiten willen ontplooien in De Nieuwe Kern? Welke randvoorwaarden zijn er dan nodig?**

Marianne Hoek Ik zou graag vanuit mijn functie als cultuurcoach in Ouder-Amstel het muziekonderwijs in de nieuwe kern willen helpen opzetten. Het mooiste zou zijn om dat direct in samenwerking met basisscholen en kinderopvang te kunnen doen.

Frans Cornet Alles-in-één-basisschool. Goede afstemming met andere schoolbesturen is belangrijk, zodat we niet de concurrentie aangaan, maar gezamenlijk een mooi (onderwijs-)aanbod met keuzemogelijkheden voor de wijk creëren. Hier moeten aparte (participatie-)bijeenkomsten voor belegd worden. De uitkomst van deze bijeenkomsten kan gevolgen hebben voor de keuze van de beoogde schoollocatie(s) in de wijk.

Jolanda van Dam Kinderopvang.

Eugène Brussee Een goede locatie dicht bij een winkelcentrum

Gerald Monterie Zeker. Grote uitdaging om kwalitatief goede zorg in De Nieuwe Kern en in de oude kern Duivendrecht te realiseren. Randvoorwaarde wellicht vooral dat partijen vroegtijdig bij de plannen worden betrokken.

Rob Schilthuis Kinderopvang/ BSO/ Peuter opvang

Anneke Mulder en Wietske Dijkers Ruimte voor horeca, een eet- of koffietentje niet alleen bij kantoren maar op een leuke plek in de wijk (bijv. in het stadspark)

Mark Kaandorp Ja, een medisch centrum met de combinatie van een sportschool (ruimte) waarin ik denk dat wanneer je alle specialismen (huisarts , fysio , apotheek, tandartsen en evt sportschool) 900m2 misschien net de klein gaat worden. exc sportschool moet dit denk ik nl wel mogelijk zijn!

Participatieronde 2

Op woensdag 1 juli vond via ZOOM de participatiebijeenkomst met de maatschappelijk organisaties in en om het plangebied plaats. Met vijftien vertegenwoordigers van diverse organisaties werd de tijdens de eerste participatieronde opgehaalde input verder aangevuld en aangescherpt.

Deelnemers

- Niek Heering (Stichting Vrienden van Duivendrecht)
- Mark Kaandorp (Medisch Centrum Holland Park)
- Wietske Dijkers (Coherente)
- Jo Blom (Stichting Vrienden van Ouderkerk a/d Amstel)
- Paul Arends (ASKO Scholen)
- Gerald Monterie (Diemer apotheek)
- Phily Hinfelaar (Sint Urbanuskerk Duivendrecht)
- Joost Clemens (Huisartspraktijk Aemstelwijck)
- Sylvia Dubbeldam (Amstelkerk)
- Willem Berghoef (OBA)
- Rob Schilthuis (KMN Kind & Co)
- Marianne Hoek (Muziekschool Ouder-Amstel)
- Sigrid Mortier-Kool (Smallsteps kinderopvang)
- Klazien Haitjema (gemeente Ouder-Amstel)
- Marian van der Weele (gemeente Ouder-Amstel)
- Menno van der Veen (Tertium)
- Daan Dekker (Tertium)

Verslag

Na het centrale gedeelte waarin moderator Menno van der Veen de opzet van de avond toelichtte en Klazien Haitjema van de gemeente Ouder-Amstel onder andere vertelde wat er met alle input gedaan zal worden, gingen de deelnemers in drie deelsessies uiteen. Zo werd er op de thema's gezondheidscentrum, alles-in-één-school en algemene voorzieningen een verdiepingsslag gemaakt.

Hieronder de voornaamste zorgen, wensen en ideeën die tijdens de drie deelsessies naar voren kwamen. Hierin is ook de gemailde input van Linda Wolfs (kinderdagverblijf Tante Kaatje) verwerkt. Zij kon wegens andere verplichtingen niet aan de bijeenkomst deelnemen.

Voorzieningen algemeen

- Er zou in De Nieuw Kern een centraal plein moeten komen dat het beste van Duivendrecht en Ouderkerk a/d Amstel met elkaar verbindt. Een plek waar lokale voorzieningen zitten die passen bij de wijk en die mensen samenbrengen.
- Trek geen voorzieningen weg uit Ouderkerk a/d Amstel en Duivendrecht, maar creëer in De Nieuwe Kern voorzieningen die complementair zijn aan de voorzieningen in de andere twee kernen. Om dit te bewerkstelligen, is een helicopterview noodzakelijk. Onderzoek waar echt behoefte aan is.
- In de nieuwe wijk moet een buurthuis komen met tenminste een jeugdvoorziening en een bezinningsruimte. Daarnaast wordt er gepleit voor een ruimte waar verschillende kunst- en cultuurorganisaties een plek vinden: bijvoorbeeld een muziek- en een dansschool. Een bibliotheek is een andere voorzieningen waar volgens de deelnemers behoefte aan is. Daarnaast wordt er opgeroepen om bij het creëren van voorzieningen goed aan de ouderen te denken.
- Vergeet de voorzieningen in het stadspark niet. Die zijn nodig om er een plek van samenkomst van te maken. Dan gaat het om bijvoorbeeld een café en moestuinen.

Scholen

- Belangrijk om sport- en speelplekken te hebben in de buurt van een school; die kunnen daardoor ook beter benut worden dan alleen na schooltijd.
- Routing en veiligheid. Denk vooraf goed na over een veilige routing (per voet, fiets en auto) en goede mogelijkheden voor kiss&ride. Wanneer hier vooraf niet goed over wordt nagedacht is er meestal geen ruimte (en geld) meer om het op een goede manier op te lossen of aan te passen.

- Denk breder dan alleen de onderwijsfunctie; hoe kunnen ruimtes (binnen en buiten) slimmer benut worden.
- Wat is je de doelgroep; 4-12 jaar, 0-12 jaar, 0-14 jaar? Denk hier vooraf over na er zorg er dan ook voor dat je vanaf het begin de juiste partijen om tafel hebt. Door functies te combineren kunnen ze elkaar versterken en zijn ruimtes slimmer en flexibeler te gebruiken (mits hier vooraf goed over na wordt gedacht; gaat niet vanzelf goed).
- Behalve school, kinderopvang, BSO, kunnen ook zorgfuncties, een fysiotherapeut, kunst, cultuur, bibliotheek en andere functies gecombineerd worden, waardoor een sterk cluster kan ontstaan. Hierdoor ontstaat een opzet die vergelijkbaar is met een campus. Ook functies die juist gekoppeld zijn aan de vergrijzing kunnen goed gekoppeld worden in een dergelijke campus-opzet.
- Begin met een duidelijke visie en missie. Voor wie wordt de wijk; wie gaan hier wonen? Welke (onderwijs)voorzieningen passen hier bij? Dit geeft vervolgens een beeld van de (toekomstige) behoefte en dit kan dan weer vertaald worden naar een programma. Het programma kan dan weer vertaald worden naar een gebouw, in samenspraak met de toekomstige gebruikers ervan.

Gezondheidscentrum

- Voordat het gezondheidscentrum ter tafel kwam, werd er eerste nog gepleit voor een tot beweging stimulerende opzet van De Nieuwe Kern. Fietsers en wandelaars moeten ruim baan krijgen. Ook worden goede fietsverbindingen met de omgeving van De Nieuwe Kern van groot belang geacht, bij voorkeur brede fietspaden die geschikt zijn voor de elektrische fiets.
- De deelnemers zijn te spreken over de ambitie om een breed gezondheidscentrum in De Nieuwe Kern op te nemen. Het is volgens hen van belang voor de samenwerking tussen de zorgverleners en prettig voor de patiënt. De functies die er volgens de deelnemers in moeten komen zijn: huisartsenpraktijk, apotheker, (kinder)fysiotherapie, verloskundige, consultatiebureau. Een tandartsenpraktijk voegt in hun ogen minder toe. Maar als er genoeg ruimte is, zou ook die functie goed in het gebouw passen.
- Er zijn twijfels over de grootte van het centrum. Een wijk met 10.000 inwoners vraagt mogelijk om meer dan een groot medisch centrum van 900 vierkante meter en een klein medisch centrum van 200 vierkante meter. Er wordt daarom gepleit om in ieder geval flexibiliteitsruimte te reserveren waardoor uitbreiding mogelijk is.
- De deelnemers roepen op om de praktijken die in de medische centra zullen gaan zitten vroegtijdig bij het ontwerpproces te betrekken. Het gebeurt te vaak dat de

kennis die er is te laat wordt benut, waardoor er veel zaken aangepast moeten worden.

- Denk goed na over de samenwerking met vooral het medisch centrum in Duivendrecht. Volume is nodig om het hoofd boven water te houden. Dit volume kan mogelijk bereikt worden door de handen ineen te slaan. Dit vraagt om een weloverwogen plan.